Jaargang 112. Vrijdag, 4 Februarij 1853. No. 10.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

AANBESTEDING.

MAANDAG den 14den Februarij 1853, des middags te 12 uur, in een der appartementen van het Provinciehuis te *Groningen*, door den waarnemenden COMMISSARIS DES KONINGS in de PROVINCIE *GRONINGEN*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN VAN DE GEDEPUTEERDE STATEN, in bijzijn van den HOOFDINGENIEUR VAN DEN WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, onder nadere approbatie, worden besteed:

Het herleggen van twee Vakken Steenglooijing aan de Zeeweringen ten Zuid-Oosten van Delfzijl, in twee perceelen.

De Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, ieder perceel afzonderlijk en in massa.

Bestek, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in den Doelen, bij de kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE-VAN SPINHOF en de wedw. DE JONGE, allen aan de Groote Markt; voorts bij den kastelein PLAAT, in het Blaauwe Paard; bij den kastelein VISSER, in de Zon; bij de wedw. ...ER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den kastelein ...ELKOSTER, bij de Ebbingepoort, en bij de wedw. VAN ...TUM, in de Altena; te *Zoutkamp* bij den kastelein KNOL; te *Warfhuizen* bij A. NANNINGA; te *Winsum* bij de wedw. ...RSEMA; te *Bedum* in het Gemeentehuis; te *Onderdendam* in het Zijlvesterhuis en bij den kastelein JAN ...OP PATHUIS; te *Appingedam* bij de kasteleins EVERS, WIERSEMA en HOUWING; te *Delfzijl* bij de kasteleins TER STEEG, HA...OEK, HEMMES, S. J. DE VRIES en de wedw. WEITS; te ...*Boer* in het Gemeentehuis; te *Termunterzijl* bij den waarder; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den kastelein MONKHOST; te *Winschoten* bij de wedw. ...EMAN; te *Nieuwe Schans* bij den kastelein ROSE; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij den kastelein ROBR, en te *Zuidhorn* in het Gemeentehuis.

Nadere informatiën en aanwijzing in loco kunnen worden aangevraagd bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur N. J. VAN DER LEE, te *Groningen*.

GRONINGEN, 31 Januarij 1853.

De waarnemende Commissaris des Konings voornd.:
J. HOMAN.

Nationale Militie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van de LOTELINGEN der ligtingen van de NATIONALE MILITIE voor de jaren **1849, 1850, 1851** en **1852**, die voor één jaar vrijgesteld geweest, dat de EERSTE ZITTING van den MILITIERAAD in deze Provincie, zal geopend worden in deszelfs GEWONE VERGADERZAAL, in het RAADHUIS alhier, op **MAANDAG** den 7den Februarij aanstaande; dat de provisioneel vrijgestelde LOTELINGEN dezer Gemeente van de jaren 1849 en 1850, en van het jaar 1851 tot en met het getrokken Nommer 331, in den RAAD moeten verschijnen op bovengemelden dag, des voormiddags te 9 uur, en de overigen, die van de jaren 1851 en 1852, op **DINGSDAG** den 8sten Februarij aanstaande, mede des voormiddags te 9 uur, onverschillig of zij op LIGCHAAMSGEBREKEN of om andere REDENEN reclameren; terwijl Burgemeester en Wethouders de belanghebbenden door deze ...r voldoende gewaarschuwd achten, en zij zich alzoo niet ...eten verlaten op het ontvangen van een OPROEPINGSBILJET.

En zal deze in de *Groninger Courant* worden geplaatst.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 24sten Jan. 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen door deze ter algemeene kennis, dat de RAAD dezer Gemeente, bij zijn besluit van den 29sten Januarij 1853, no. 4, heeft vastgesteld het **KOHIER** voor den **GEWONEN STEDELIJKEN OMSLAG** over het jaar **1852**; voorts dat gemeld Kohier ter SECRETARIJ dezer Gemeente voor een ieder ter inzage is nedergelegd en aldaar te dien einde zal verblijven van en met DINGSDAG den 1sten tot en met WOENSDAG den 9den Februarij 1853.

GRONINGEN, 31 Januarij 1853.

Burgemeester en Wethouders voornd.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De VOORZITTER van den GEMEENTERAAD te *Groningen* noodigt de Inwoners dezer Gemeente, ingevolge art. ... der Wet tot regeling van het KIESREGT en de BENOEMING der AFGEVAARDIGDEN ter EERSTE en TWEEDE KAMER der STATEN GENERAAL, uit, om, ...o zij *elders* in de DIRECTE BELASTINGEN zijn aangeslagen, daarvan *vóór* den *vijftienden Februarij* aanstaande, ter SECRETARIJ dezer GEMEENTE te doen blijken.

GRONINGEN, 31 Januarij 1853.

De Voorzitter voornd.:
J. SLOT.

RAADSVERGADERING,

Saturdag den 5den Februarij 1853, des voormiddags te 11 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

AMERIKA.

HOLLANDSCHE KOLONIE SHEBOYGAN, 4 Januarij.

Meer-kust spoorweg. — De Conventie, welke het bouwen ...zes spoorwegs in overweging nemen zoude, heeft den 28sten ...n 29sten December te Milwaukie hare taak verrigt.

Alles te zamen genomen, moet men zeggen, dat het vooruitzigt op den aanbouw des meer-kust spoorwegs uiterst gunstig is en de ware geest allen belanghebbenden nopens de spoedige daarstelling des baans bezielt.

— Sheboygan- en Mississippi-spoorweg. — Men is stellig voornemens om dit werk, dat van een ongekend voordeel voor Sheboygan County zijn zal, onmiddellijk aan te vangen en zoo ras mogelijk te voltooijen.

— Voor *Kossuth* en zijn gevolg heeft het stedelijk bestuur van New-York eene rekening van ruim 30,000 doll. aan den ...ospes van het Irving-huis moeten betalen. Wij durven wedden, dat *Kossuth* weer komt, in geval die *goede* stedelijke raad hem uitnoodigt.

— Er zijn in de Ver. Staten 2270 loges met 195,298 werkende leden, behoorende tot de orde der Old Fellows. Ter ondersteuning van behoeftige en zieke medeleden of ongelukkige weduwen, ter opvoeding van weeskinderen en ter begrafenis van overledene broeders der orde, betaalden dezelve in het met den 30sten Junij 1852 eindigende jaar 514,731,08 dollars.

— Denkt hieraan eer gij drinkt: Het gouvernementsland kost een dollar en vijfentwintig cents per akker en eene flesch wijn ook omtrent zooveel. Hoe menig man sterft landeloos, die gedurende zijn leven een vruchtbaar township heeft doorgezwolgen, boomen en al!

— Men berigt de vorming van eene maatschappij in Amerika, met een kapitaal van *honderd millioen dollars*, tot den aanleg van een spoorweg tusschen den Mississippi en den Stillen Oceaan. Men denkt binnen vijf jaren gereed te zijn. De afstand is 600 Eng. mijlen (200 uren). Er zou tevens eene elektrische telegraaf langs de geheele lijn loopen.

— Omtrent de eigenschappen van het *kalorische* schip geeft men de volgende bijzonderheden op. De kalorische machine heeft een tiende brandstof van een stoomwerktuig noodig, zoodat een kalorisch schip van het grootste kaliber de wereld omvaren kan, zonder dat het zich behoeft op te houden om steenkolen in te nemen, en indien het nieuwe stelsel proef houdt, dan zal in 20 jaren geen stoomschip meer te zien zijn. De kosten van een kalorisch werktuig zijn dezelfde, als die van een stoomwerktuig, behalve de stoomketels. Men zal slechts een vierde van het getal machinisten noodig hebben. Het eenige ernstige ongeluk, dat met een kalorisch schip kan plaats vinden, is, dat het stil houdt. De slijtaadje zal zeer gering zijn, en de duur van het werktuig zeer lang.

— De 10 millioen, waarvan sprake was, als zullende ter beschikking van generaal *Pierce* gesteld worden ter voorkoming eener mogelijke omwenteling in de zuidelijke staten, zijn door de kamer geweigerd.

— De *meeting*, voor eenigen tijd gehouden, betreffende de vervolging der Protestanten in Toscane, is van dat gevolg geweest, dat door de heeren *Fillmore* en *Everett* een verzoekschrift is opgesteld, gerigt aan den groothertog, ter bekoming van gratie voor de echtgenooten *Madiaï*.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in 't Bijvoegsel.*)

INGEZONDEN STUKKEN.

HONDSDOLHEID.

Het wordt mij wee om 't hart, telkens, wanneer ik onze lieve, trouwe viervoetige huisvrienden vrolijk en onbezorgd langs de straten zie dartelen en zich – nog – in hunne vrijheid verheugen. Arme onschuldige schepselen, roep ik dan treurende uit, nog speelt en dartelt gij, onbezorgd en onbewust van het harde lot, dat u wacht, en ach, het zijn welligt de laatste uren uwer vrijheid; gij vermoedt het niet, dat misschien reeds een magtige vijand zich gereed maakt, om uwe vrije leden in boeijen te slaan, u het onschuldigste levensgenot te ontrooven, ja, zelfs uw leven te bedreigen. En zou zich dan geen enkele stem ter uwer verdediging doen hooren? Ja, reeds heeft zich (zie de *Provinciale Groninger Courant* van Vrijdag den 28sten Januarij) een uwer meesters uw droevig lot aangetrokken en 't gewaagd, het, zoo mogelijk, nog te keeren; maar, ofschoon ik sympathisere met zijn edel doel, en mij vereenige met zijne aangevoerde gronden, ik kan dit geenszins met den toon, waarin zijn luimig stukje geschreven was. Luimig,… voegt dan die toon wel aan een onderwerp, dat, ofschoon slechts betrekking hebbende op dieren, toch waarlijk het gemoed treft en het gevoel schokt van een ieder, die ongelukkig genoeg is van een gevoelig hart te hebben? Hier komt, mijns inziens, het »ridendo dicere verum" niet meer te pas, ofschoon ik de redenen, die den schrijver daartoe gebragt hebben, wel bevroede, en voorzie, dat menigeen bij 't lezen dezer regelen een meelijdenden glimlach aan de onnoozele teerhartigheid van den eenvoudigen schrijver wijden zal. Men vreest, zich belagchelijk te zullen maken, door zich het lot van een dier openlijk met vollen ernst en warmte aan te trekken, en hult alsdan het beeld der waarheid in het fijne gaas van boert en luim. Hoe doeltreffend dit in sommige gevallen ook wezen moge, hier dunkt mij voegt het niet. » Leben an sich sei heilig, jedes, auch das unvernunftige", zegt de edele, gevoelige JEAN PAUL, en waar nu het leven bedreigd wordt van het edele schepsel, den zoo beminnelijken en getrouwen huisvriend der menschen, waar een onbarmhartig, ja, ik voeg er bij, een gruwelijk »doodslaan" over hetzelve wordt uitgesproken, waarlijk, daar wordt de zaak te ernstig, voor hem althans, die nog een hart in den boezem heeft, om niet met vollen ernst te worden behandeld.

Vooraf moet ik echter de verklaring afleggen, en hierop met nadruk verwijzen, dat het evenmin bij mij, als bij wien ook anders, zal kunnen opkomen, om maatregelen af te keuren, als die, welke thans in petto zijn, indien het leven van den mensch inderdaad bedreigd wordt en de zoo gevaarlijke, als vreeselijke hondsdolheid zich algemeen openbaart, of wel door een extreem van hitte of koude of andere oorzaken te duchten is. Hevige kwalen eischen soms krachtige middelen; maar geen ervaren arts zal ooit die middelen aanwenden zonder noodzaak, veel minder nog, wanneer die middelen zelve de ziekte, die hij wil afwenden, zouden kunnen bevorderen en doen ontstaan. En zou juist dit niet ligt plaats vinden in het hier besprokene onderwerp? In onze noordelijke provinciën toch heeft zich nog geen spoor van hondsdolheid opgedaan, en geen extreem van hitte of koude doet ze vreezen. Het is alzoo hoogst waarschijnlijk, dat die enkele gevallen, die elders zijn opgemerkt, en waarvoor *daar ter plaatse* de noodige maatregelen moeten worden genomen, slechts eene lokale oorzaak hebben, misschien slechts eene individuële. Gebrek aan het noodige voedsel of drank, gebrek aan vrijheid en beweging en hierdoor ontstane stremming der noodwendigste functiën, gebrek vooral aan de gelegenheid ter voldoening aan de geslachtsdrift, en eindelijk mishandeling en kwelling, zoo vaak het edelste schepsel aangedaan door kwaadaardigen luim of in den verachtelijken toestand van dronkenschap; zouden niet deze de voornaamste oorzaken zijn dier vreeselijke kwaal? Wie, die ooit het vorstelijk 's Gravenhage bezocht en het vrolijke Scheveningen, of Haarlem, met het nederige Zandvoort, of waar ook elders doolde in Holland, Gelderland, Noord-Brabant, wie zag niet, vaak met weemoed of afgrijzen, een heerleger van zwaarbeladen visch- en vrachtwagens door een paar vaak kleine, maar altijd schrale, magere en uitgeteerde honden voortgetrokken, en onophoudelijk gezweept en gefolterd, u pijlsnel voorbijschieten? Deze en soortgelijke andere oorzaken, zij worden geduld, zij worden niet geacht, misschien niet eens gekend. En toch zijn het de oorzaken die men moet trachten uit te roeijen, niet uitsluitend de verschijnsels. Doch heeft zich ergens de vreeselijke hondsdolheid geopenbaard, ja, dan voorzeker dienen ook *daar ter plaatse en omstreken* alle mogelijke voorzorgen tot verdere verspreiding te worden genomen, hoe hard en kwellend die voorzorgen ook wezen mogen, het is de strenge noodzakelijkheid die hier gebiedt. Maar zou het wel doeltreffend zijn, ze voorbarig uit te breiden, door het geheele Rijk, tot in de verst afgelegene provinciën? Ik voor mij ben overtuigd, dat men juist hierdoor zal te voorschijn roepen datgene, wat men wenscht af te wenden; terwijl in andere voorgestelde maatregelen eene groote onbillijkheid ligt voor onze mingegoede medeburgers. Het heffen eener gemeentebelasting? Deze maatregel zal wis het aantal honden aanzienlijk verminderen; maar de arme, de arme die deze belasting niet, of slechts met moeite kan opbrengen, en toch, even als ik, met hart en ziel gehecht is aan het dier, dikwerf zijn eenigste en ongetwijfeld zijn waarachtigste en trouwste vriend; bloedt en scheurt dan niet het harte bij de gedachte, dat deze gedwongen wordt zich van dien eenigen troost te moeten losrukken, en zijn lieveling, ten einde hem voor een wreeder foltering te besparen, met eigen hand te moeten dooden? — En dan de tweede voorgestelde maatregel, dien ik met weerzin en afkeer naschrijf: »het dooden van alle honden, die des nachts op den publieken weg, zonder opzigt of geleide, door de dienaren der politie worden aangetroffen." Ja, deze harde maatregel is te billijken, maar alleen *in tijden van wezenlijk gevaar;* terwijl zij daarentegen in tijden als deze, en in gemeenten waar heinde en ver, zelfs niet in de omliggende provinciën, geen enkel spoor van hondsdolheid te vinden is, een allerafschuwelijkste, wreede, barbaarsche maatregel is, die de borst van elk, die aanspraak maakt op den naam van mensch, van verontwaardiging doet gloeijen. Men bewere toch niet, dat ieder dien maatregel voorkomen kan, door zijn' hond in huis te houden, en, wanneer zijne behoeften zulks vorderen, hem aan touw of keten langs de straten te leiden, – dit is in strijd met de natuur van het dier. Ontneem hem eene vrije en gemakkelijke beweging, en gij stremt zijne functiën, en juist deze stremming is eene voorname oorzaak der hondsdolheid. Daarenboven is dit middel bijna onuitvoerbaar. Wie toch is er, wiens bezigheden en gezondheid hem veroorloven, om dag aan dag, minstens driemaal, zelfs ook bij regen en koude, met zijn' hond te gaan rondslenteren, en daarbij stil te staan en weer stil te staan, ter bereiking van het doel? De ambachtsman in de drukte van zijn beroep? De oude, de zwakke, de zieke, aan zijnen stoel gekluisterd? Hij of zij, die 's morgens vroeg de woning verlaat, om eerst 's avonds terug te keeren? Deze zijn toch ook menschen en burgers, wie niemand het regt, om een' hond te houden, betwisten zal. En als dan in 't faveur der duisternis het dier, gewend aan vrijheid en beweging, eindelijk eens furtim wordt uitgelaten, terwijl zijn meester, vermoeid van den arbeid, waarlijk geen lust meer heeft tot eene avondwandeling, zoo zal het rondzwerven om het verlorene weer in te halen, en vindt bij zijne terugkomst de deur gesloten en de bewoners te bed. Maar nu is ook het doodvonnis over hem uitgesproken, en de nuttige, maar reeds aan zoovele moeijelijkheden en kwellingen blootgestelde betrekking van agent der politie wordt verlaagd tot die van…. beul. En als de wakkere man met afkeer en ontzetting den gruwel volbragt heeft en met bloed is bevlekt, dan nog staat hij bloot aan den regtmatigen toorn, aan de woede en wraakzucht van hem, wiens eigendom hij vernielde, en — wat oneindig meer is — wiens hart hij eene smartelijke wonde sloeg, in de gedwongen vervulling van een' barbaarschen pligt.

De derde, door den minister voorgestelde maatregel kan volledig worden goedgekeurd, daar deze betrekking heeft op door bijten of aanschieten inderdaad gevaarlijke honden, terwijl ook de overige vier opgenoemde middelen, als verstandige en voorzigtige politiereglementen, of als door den drang der omstandigheden geboden, moeten worden erkend en geëerbiedigd.

Door den drang der omstandigheden. Hierop doelt dus ook het voorgestelde *sub* 6°, »alle honden gedurende drie maanden een muilkorf te doen dragen, telkens, *wanneer een dolle hond in de gemeente of hare nabijheid aanwezig is*, bij verzuim die honden te dooden." Dit heeft alzoo op onze gemeente voor het oogenblik geen betrekking, maar toch wil ik nog ter loops de eigenlijk overbodige opmerking maken, dat het dragen van een' muilband, in de opgenoemde omstandigheden gevorderd en doelmatig, echter zonder die omstandigheden er op den duur schadelijk zou zijn en de gevreesde kwaal zou kunnen bevorderen, daar men ligt kan beseffen, welke gestadige kwelling en belemmering deze boei aan het dier in alle zijne verrigtingen veroorzaken moet, eene kwelling, die met een enkel woord duidelijk is te omschrijven in het woord: tantaliseren; terwijl hij daarenboven aan de vervolging en kwelzucht eener brooddronkene straatjeugd weerloos is blootgesteld, en 't overigens eene algemeen bekende daadzaak is, dat de honden in het wegruimen van aas en krengen, vooral in de groote steden, van het hoogste belang zijn.

Ik heb gemeend deze mijne gevoelens, in het belang van zoovelen, die met mij bekommerd de door de Stedelijke Regering te nemen maatregelen verbeiden, maar ook in het belang van het edele schepsel, dat hier bedreigd wordt, openlijk te moeten mededeelen, in de hoop niet alleen, maar ook in de gegronde verwachting, dat wij niet ontijdig en noodeloos aan zoovele kwellingen zullen worden blootgesteld; overtuigd, dat men uit de voorgestelde maatregelen slechts de doeltreffende zal weten te kiezen; die, welke overeenstemmen met den tijd, de plaats en de omstandigheden. Reeds is door eene hoogstongelukkige jagtwet, — wier voordragt door een vrijzinnig ministerie, wier aanneming door onze Kamers een onverklaarbaar raadsel is — eene groote inbreuk gemaakt op het onschuldigste genot van duizenden menschen en dieren, terwijl de regtbanken als gebukt gaan onder den last der aanklagten. Deze kwellingen zonder noodzaak nog te vermeerderen, het zou eene grove beleediging zijn, dit van onze Regering te kunnen verwachten, en wij durven hier ten slotte de verzekering bijvoegen, dat wij in het gesprokene de tolk zijn van velen, van zeer velen onzer stadgenooten.

GRONINGEN, 1 Februarij 1853.

Veeverzekering.

In de *Prov. Gron. Courant* van den 26sten November des vorigen jaars las ik eene advertentie van de Maagdenburger Veeverzekerings-Maatschappij, houdende kennisgeving van het aantal door haar uitgegeven polissen, van elke soort van vee dat verzekerd was, en de uitbetaalde som voor geledene verliezen over het boekjaar 18$\frac{51}{52}$.

Met eene zoodanige maatschappij was ik nog in het geheel niet bekend, maar heb dikwijls gewenscht dat er zulk eene wierd daargesteld; wel is waar, bestaat er hier en daar eene maatschappij voor de *longziekte alleen;* doch bovengenoemde maatschappij, naar ik destijds hoorde, verwaarborgt niet alleen voor besmettelijke ziekten, maar ook voor alle andere verliezen, geene uitgezonderd, ook die welke uit plotselinge ongelukken voortspruiten, zoo als verdrinken, rugbreking bij het van den stal doen gaan, door dartelheid, des voorjaars in de weide ontstaande, en bij afkalving enz.

Daar nu eene in mijnen geest opgerigte maatschappij werd aangekondigd, achtte ik het van mijnen pligt, hare statuten dadelijk te onderzoeken, ten einde te weten, vooral met het oog op het financiële, in hoeverre het voor den veehouder *al* of *niet* wenschelijk ware, in die maatschappij deel te nemen. In het belang van mijne mede-veehouders, die met deze maatschappij nog niet bekend zijn, wil ik hier het resultaat van mijn onderzoek en ingewonnene informatiën kortelijk mededeelen.

De statuten der maatschappij zijn kort en kernachtig opgesteld; de ontwerpers zijn goed met den veehouder bekend, daar er alles, den veestapel betreffende, tot zelfs in de kleinste bijzonderheid toe, in gevonden wordt, terwijl geen enkel afschrikkend artikel de deelneming tegenwerkt, maar integendeel alles voor den veehouder aannemelijk is gemaakt, en ook alle batige saldo's weder ten voordeele der leden van de maatschappij komen.

Voorts ben ik door de lezing mede geheel er van overtuigd geworden, dat *zulk* eene maatschappij, op *zulke* voorwaarden *even goed*, ten algemeenen nutte kan werken als de brandwaarborg-maatschappijen. De premiën zijn in evenredigheid der verliezen, ingevolge statistieke opgaven, billijk berekend; te weten: voor de paarden en koeijen, van 2½ tot 3½ en voor de schapen en varkens van 5 tot 6 procent in 't jaar, naar de geschatte waarde bij de opname tot deelneming, terwijl daarvan bij verliezen 75 ten honderd wordt uitbetaald. Inlichtingen omtrent de soliditeit der maatschappij kunnnen op franko aanvraag verkregen worden bij de heeren BAUSE en STOLTE, te Amsterdam, die soliditeit laat ook mede *niets* te wenschen over. Nu zullen er misschien wel eenige veehouders zijn, die niet deel *willen* nemen, uithoofde het eene buitenlandsche maatschappij is, doch deze *onwil* berust slechts op eene overdrevene gehechtheid aan maatschappijen, die op eigen grondge-

bied zijn ontworpen en enkel door Nederlanders worden gedirigeerd. Maar nu bestaat er in ons Rijk zulk eene maatschappij nog niet en zal er ook nimmer alhier opgerigt *kunnen* worden, vooral met het oog op de billijk gestelde vaste premie, daar deze maatschappij haren werkkring uitstrekt over *geheel Europa*, en alzoo op eene groote schaal. Nu is, naar mijne wijze van zien, de deelneming in zulk eene maatschappij voor Nederland van groot belang, uit hoofde van den grooten veestapel, welke er bestaat. De vaste premie, die ten honderd berekend wordt, is oogenschijnlijk misschien wat in 't oog loopend hoog; echter is dit ook bijna alles wat gevorderd wordt, daar overigens niets anders dan slechts een weinigje voor de polis, ten behoeve van den veehouder, betaald wordt, terwijl de maatschappij alle andere onkosten voor hare rekening neemt; ook is, wel beschouwd, de premie toch zoo hoog niet, wanneer men daartegen de verliezen in aanmerking neemt, die wel bij den een meer, bij den ander minder zijn, maar toch over een tijdvak van tien jaren berekend, nog al vrij aanzienlijk mogen genoemd worden, zonder eene longziekte mede te rekenen, welke toch ook het vee in onze provincie even zoowel als het Friesche vee kan aantasten. En hiermede vermeen ik, ofschoon kortelijk, toch genoeg aangaande de bovenbedoelde maatschappij gezegd te hebben, om het hooge nut er van te doen uitkomen, en alzoo de deelneming in het welbegrepen belang van den veehouder te hebben aanbevolen.

S. *Een Veehouder.*

Openlijke dankbetuiging

aan het Bestuur der Vereeniging tegen 't Pauperisme en aan de Vereeniging zelve.

Het is ons aangenaam om u, w.edele heeren! geacht bestuur der vereeniging tegen 't pauperisme, onzen verschuldigden dank openlijk te betuigen. Een hartelijke dank zij dan u allen, u en de vereeniging zelve toegebragt, voor al het goede door u aan de maatschappij in *'t algemeen*, en aan onzen stand in *'t bijzonder*, zoo ruimschoots bewezen.

Wij eerbiedigen in allen deele uwe edele beginselen, wij weten die alle zeer wel op prijs te stellen, en niet het minst wat de verandering van den betaaldag van 't werkloon betreft. Oppervlakkig zal het voor sommigen zonder belang schijnen, groot zal het echter worden in de toekomst, degelijke vruchten zal het kunnen voortbrengen. Velen toch onzer klasse, zullen door dit gemakkelijk middel tot hunne bestemming kunnen teruggebragt worden, *mannen* tot hunne *vrouwen*, *vaders* tot hunne *kinderen*, *mannen* tot de *maatschappij*, ja daardoor tot *achtingswaardige lieden* verheven kunnen worden. En zouden wij ons dan gekrenkt gevoelen, alsof het onze eere te kort deed, ons aan deze bepaling te onderwerpen? Neen! krachtig zullen wij de zaak ondersteunen, voor zooveel wij geringe handwerkslieden of daglooners zulks vermogen. Wij toch moeten, ja wij willen ook medelijden met hen hebben: velen hunner zijn in dronkenschap of brasserijen opgevoed, velen weten niet beter of 't behoort zoo te wezen zoo als zij leven, en zouden wij daarom met minachting op hen neer kunnen zien? Neen! wij zullen hen *voorgaan.* Onze heeren en vrouwen, meesters en meesteressen zullen wij verzoeken aan dezen maatregel deel te willen nemen, opdat die zoo schielijk mogelijk opgang neme.

Maar wij vragen bescheiden of het niet verkieslijk zoude zijn, den betaaldag algemeen, in navolging van *Groningen*, op Woensdag vast te stellen? Naar ons kortzigtig verstand zal de algemeene gelijkheid het middel zijn ter voorkoming van ontevredenheid.

Gij allen dan, gij Nederlanders! die een goed hart in uwen boezem draagt, wat men allezins van onze natie mag verwachten, werkt eendragtelijk *onder* en *tot* elkander, en herinnert u de *grijze* leus onzer vaderen: *Eendragt maakt magt!*

HOOGEZAND, 29 Januarij 1853.

(get.) *Eenige handwerkslieden en daglooners.*

Letternieuws.

A. VINET, ***Fransche Chrestomatie, of Bloemlezing uit de beste Fransche schrijvers. Van aanteekeningen voorzien en ingerigt ten gebruike voor Instituten en Gymnasiën in Nederland***, door A. VAN LEE. Tweede, vermeerderde en verbeterde druk. ***Amsterdam***, 1852; TEN BRINK en DE VRIES.

VINET's Chrestomatie wordt algemeen, en met alle regt, voor eene schoone bloemlezing uit de beste Fransche schrijvers gehouden, en het is dan ook niet te verwonderen, dat zij reeds op vele Instituten en Gymnasiën als lees- en vertaalboek is ingevoerd (getuigen daarvan onder anderen de 5 editiën te Brussel uitgegeven).

In de aanteekeningen, waarmede de heer VAN LEE in *zijne* editie dit werk heeft verrijkt, komt zeer veel fraais en nuttigs voor, — opmerkingen en wenken, die bij den leerling den lust tot taalstudie zullen opwekken, gelijk de Schrijver teregt veronderstelt (voorrede VIII). Wij gelooven zulks met den schrijver, en tevens dat ze den *vlijtigen* leerling eenen *diepen* blik in de Fransche taal zullen doen slaan; dat ze velen zullen aansporen, om tot den geest dier taal door te dringen. Zij toonen, dat de schrijver eene grondige kennis dier taal bezit, en dat hij daarvan een meesterlijk gebruik gemaakt heeft, om aan VINET's verzameling eene grootere waarde te geven. Daarentegen zou men kunnen beweren, dat S. in een ander opzigt VINET's werk iets verminderd heeft, n.l. door de biographieën en noten in 't Nederduitsch te geven.

Waarom de heer v. LEE zulks gedaan heeft, weten wij niet regt; zeker niet, omdat de leerlingen, die dit boek gebruiken, ze niet verstaan zouden, of om het hun gemakkelijk te maken; integendeel zal het nu voor de leerlingen moeijelijker wezen, de bedoelde gesprekken (voorrede VIII) zoo goed en met zooveel vrucht te voeren, als wanneer zij die stukken enz. in 't Fransch hadden kunnen bestuderen. (Men bedenke toch, dat men Fransch spreekt bij 't gebruiken van dit boek.)

Verder zijn er, die het wenschelijk achten, in vertaalboeken voor de hoogere klassen de beteekenis der woorden *niet* op te geven, of het mogt zijn, zoo als S. op bladz. 232 no. 20, 25, en 233 26, 29, en elders gedaan heeft. (Zie voorrede VI.)

Er zijn er ook die meenen, dat het opgeven van de beteekenis der moeijelijkste woorden *noodzakelijk* moge zijn voor beginnenden en mingeoefenden, maar zulks niet is voor de gebruikers van VINET; zij achten dat zelfs zeer schadelijk, en door ze (in eene 3de editie, die wij voorspellen) weg te laten, zou men plaats winnen (niet om de noten te vermeerderen, maar) om het nagaan der noten wat gemakkelijker te maken, al ware het slechts, door in plaats van mikroskopische cijfertjes grootere te nemen.

VINET geeft in de Brusselsche editie hier en daar op, en v. LEE is hem daarin gevolgd, hoe het *niet* moet zijn, wanneer men in den tekst 't woord of de uitdrukking goed vindt opgegeven. Sommigen zullen dit minder goed achten, omdat — 't welk ook tegen 't gebruik van alle kakographieën pleit — men den leerlingen het foutieve niet behoeft te toonen, daar ze zelve daarvan dagelijks de *natuurlijke* proeven leveren, en men dáárbij gelegenheid heeft de leerlingen van het foutieve tot het goede te brengen. Beter is het alzoo te vragen: *waarom* is dit of dat woord gebruikt? — gelijk de heer VAN LEE op vele andere plaatsen dan ook doet.

Vatten wij alles zamen, dan noemen ook wij het werk van den heer VAN LEE een zeer *goed* en hoogst *nuttig* werk, waardoor ook de onderwijzer in staat gesteld wordt, om zijne leerlingen bij het lezen en vertalen op te leiden tot eene *vlijtige* en *grondige* taalstudie, terwijl daaraan verder als vertaalboek eene groote waarde moet worden toegekend, daar het den jeugdigen beoefenaar der Fransche taal tegelijk met vele schoone stukken van de beste schrijvers bekend maakt en bij hem den lust moet wekken, die werken in hun geheel te leeren kennen.

Wij bevelen daarom dit werk gaarne aan, en wenschen dat het steeds verder en verder verbreid moge worden, opdat het meer en meer dat nut stichte, waartoe het bestemd en ook berekend is.

Bewijst het bestaan van dezen tweeden druk reeds op zich zelf, dat dit werk algemeene waardeering vindt, wij wenschen 't spoedig in eene derde editie te mogen begroeten, en hopen, dat de verdienstelijke heer VAN LEE daarbij dan weder zal gebruik maken van de ervaring, die hij inmiddels verder zal hebben opgedaan, om zoo doende zijnen arbeid al meer en meer te volmaken.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 29 Jan., kapit. *Oldenburger* Gustaaf, van Newcastle; den 30sten *Hughes* Catharina, van Liverpool; den 1 Febr. *Klok* Geziena Dirkiena en *Bultje* Sjouke Boon, beide van Koningsbergen. — Te Texel den 30 Jan., *Teensma* Javaan, van Batavia, vertrokken den 21 Oct. — Te Helvoet den 29 Jan., *Scholtens* Alida Ikina, van Cardiff; den 31sten *Gerritsma* Jonge Gerrit, van Koningsbergen. — Te Vlissingen den 28 Jan., *Keijser* Hendrika, van Port au Prince; den 30sten *Rose* Edwardt Brandt, van Riga. — Te Malta den 14 Jan., *van der Sloot* Wilhelmina, van Gibraltar; *Goedknegt* Jonge Arie, van Vlaardingen. — Te Livorno den 21 Jan., *Klunder* Johannes Linthorst, van Amsterdam. — Te Rouaan den 26 Jan., *Potjer* Elsje, van Rotterdam; den 28sten *Postema* Martha, van Rotterdam. — Te Nantes den 30 Jan., *Tolner* Courier, van Rotterdam. — Te Dieppe den 27 Jan., *Noorduin* Hendrik Gijsbert, van Rotterdam. — Te Londen den 28 Jan., *Prins* Heike Prins en den 29sten *de Grooth Bakker* Katharina, beide van Amsterdam; *Kwint* Anna Jantina en *Kwint* Jantina, beide van Groningen; *Fokkema* Drie Gebroeders, van Workum; *Pekelder* Concordia en *de Winter* Catharina, beide van Koningsbergen; *Joosten* Hendrika Bouwina, van Assens; *Egberts* Sjamke, van Stettin; *Jonker* Sieberlina, van Nysted; *Stuitje* Catharina Luitgarda, van Randers. — Bij Douvres den 27 Jan., *Muller* Mappa, van Rotterdam naar Batavia. — Bij Wight den 28 Jan., *Peters* Louisa Christina, van Amsterdam naar Suriname. — Bij Penzance den 27 Jan., *Kuijper* Admiraal Jan Evertsen, van Amsterdam naar Liverpool. — Te Jerseij den 26 Jan., *Barelds* Maria Jeanette, van Rotterdam. — Te Leith den 27 Jan., *Kolk* Jonge Boll, van Koningsbergen. — Te Wells den 28 Jan., *Lever* Elsiena Engelina, van Koningsbergen. — Te Ipswich den 28 Jan., *de Vries* Twee Gebroeders, van Groningen. — Te Yarmouth den 27 Jan., *Sannes* de Zaan, van Workum.

Binnengekomen te Texel den 1 Febr., kapit. *Wildeboer* Maria, van Hull. — Te Helvoet den 1 Febr., *van der Laan* Hermanus, van Bergen. — Te Goole den 29 Jan., *Ekamp* Welvaart, van Koningsbergen. — Te North Shields den 29 Jan., *Munneke* Baudina, van Harlingen. — Te Grangemouth den 27 Jan., *Bakker* Mina en Willem, van Koningsbergen. — Te Montrose den 29 Jan., *Wiers* Okkelina, van Kiel. — Te Caledonia Kanaal den 28 Jan., *Pattje* Annegina, van Stettin naar Belfast. — Te Londen den 29 Jan., *Hut* Margina Margrietha, van Straalsund; den 31sten *Huizinga* Margaretha, *Valom* Agatha en *Duintjer* Elsina, alle 3 van Amsterdam; *de Groot* Arendina Jantina, *de Vries* Hoop op Welvaart, *Tuntelder* Christina Christina, *van der Wouden* Gezina Gesina, *Heins* Frouwina Magrita, *Douwes* Klazina Maria, *Bernardus* Agatha Hendrika en *Schaaf* Johanna Jacoba, alle 8 van Groningen. — Te Gravesend den 29 Jan., *Top* Onderneming en *Beekman* Cornelia, beide van Groningen. — Bij Dungeness den 29 Jan., *Duijf* Jonge Duif, van Hamburg, laatst van Ameland, naar Rio Grande. — Te Penzance den 29 Jan., *Oostra* Annechiena Jantina en *Douwes* Eendragt, beide van Rotterdam naar Belfast; *Kooimans* Twee Gebroeders, van Dordrecht naar Belfast. — Bij Lizard den 27 Jan., *Tekelenburg* Sara Alida Maria, van Amsterdam naar Liverpool. — Te Liverpool den 31 Jan., *Slichtenbree jr.* Eolus en *Bart* Prins Maurits, beide van Amsterdam. — Te Harwich den 28 Jan., *de Vries* Twee Gebroeders, van Groningen.

Zeilklaar te Liverpool den 27 Jan., kapit. *Warner* Tjaardina Fennegina, naar Rotterdam. — Te Newcastle den 28 Jan., *de Boer* Wemelina, naar Rotterdam; *Scholten* Catharina, naar Algiers; *Schabeling* Harmonie, naar Galatz; *Naatje* Alberdina Edzina, naar Malaga; *Frankena* Vereeniging, naar Seville.

In landing te Newijork den 15 Jan., kapit. *Smitt* Dorothea Henriette, naar Rotterdam. — Te Londen den 27 Jan., *Kleijn* Magdalena, naar Calcutta. — Te Liverpool den 27 Jan., *Potjer* Titia, van Galatz naar Ibraila.

Vertrokken van Texel den 31 Jan., kapit. *Wortelboer* Bordeaux, naar Bordeaux. — Van Helvoet den 29 Jan., *Hagen* Henriette Clasina, naar Hartlepool; den 30sten *van Houten* Argus, naar Nantes. — Van Vlissingen den 30 Jan., *Woltmann* Emmanuel, naar Londen. — Van Livorno den 19 Jan., *Potjewijd* Afina, naar Liverpool. — Van Roijan den 25 Jan., *Boiten* Fossina Siers, naar Amsterdam. — Van Plijmouth den 27 Jan., *Zimmerman* Louise Augusta, naar Constantinopel. — Van Port Talbot den 28 Jan., *Tjakkes* Maria Elisabeth, naar Malaga. — Van Hull den 28 Jan., *Prins* Odelia Maria, naar Seville. — Van Hamburg den 29 Jan., *Scholtens* Regina Hillegina, naar Londen; den 30sten *Dirks* Sjouke, naar Emden. — Van Cuxhaven den 29 Jan., *Meijer* Wobbina Catharina, naar Londen. — Van Bremerhaven den 28 Jan., *Boelens* Vriendschap, naar Norden.

Vertrokken van Deal den 27 Jan., kapit. *Rijkens* Rabenhaupt, van Londen naar Swansea en de Kaap de Goede Hoop. — Van Douvres den 29 Jan., *van der Borg* Geertje Elisabeth, naar Villaricos. — Van Falmouth den 29 Jan., *de Jonge* Malvina, van Galatz naar Amsterdam. — Van Liverpool den 29 Jan., *Warner* Tjaardina Fennegina, naar Rotterdam. — Van Hartlepool den 29 Jan., *Hitman* Twee Gebroeders, naar Amsterdam.

ZOUTKAMP, 2 Febr. Vertrokken den 2 Febr., kapit. *van Dijk* Eva Henderika, *Gruppelaar* Niesina en *Alberts* Gesina Jantina, alle 3 naar Londen; *Blaauw* ...... naar ......

CROMER, 28 Jan. Bij Sheringham is gevischt en alhier aangebragt, eene kist, volgens daarin gevonden papieren het eigendom geweest van kapit. *R. K. Hekman*, voerende de Nederlandsche kof Hoop en Verwachting, van de Nieuwe Pekela, zoodat men vreest dat dit schip alhier op de kust zal zijn verongelukt, te meer, doordien eenige visschers bij Sheringham een gedeelte van het dek van eene kof gezien hebben. (Het schip Hoop en Verwachting, kapit. *Hekman*, is vóór den 21sten dezer van Newcastle naar Rotterdam uitgeklaard.)

HELGOLAND, 27 Jan. De inventaris en lading van het schip de Vrouw Alida, kapit. *Rogaar*, is geborgen, echter niet geheel onbeschadigd; het schip is als wrak verkocht.

CAROLINENSIEL, 29 Jan. Het van hier naar Londen bestemde schip Catharina, kapit. *de Vries*, is gisteren met Oostewind bij Wangeroog in zee gekomen.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 1 Febr. De vraag voor scheepsruimte naar Engeland blijft aanhouden, hoewel zulks nog geene verhooging van vrachten veroorzaakt. Tot 17 sh. met 10 pCt per last van 10 qr. haver zijn in de laatste dagen en ook heden nog eenige schepen bevracht naar Londen of de Oostkust.

DANTZIG, 27 Jan. Onderscheidene schepen zijn bevracht naar Londen tegen 20 sh., Sunderland 17 sh. 6 d. per load balken en Santander 31 sh. per load hout.

KONINGSBERGEN, 28 Jan. De Oostkust van Engeland 4 sh. 3 d., het Kanaal 4 sh. 9 d., Liverpool 5 sh. 3 d.

BURGERLIJKE STAND.

Van af den 28sten tot en met den 3den Februarij 1853 zijn te *Groningen* geboren 8 zoons en 12 dochters; gehuwd 5 paren; overleden 11 ouden en 11 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 1 *Februarij*.

TARWE.	Zw. Zaad 66 ℔ f 5,75	Bl. Voer 38 ℔ f 2,45
Oude Bak 70 ℔ f 5,70	Veen 66 » » 5,60	» 40 » » 2,60
N. Oml. 68 » f 6,90	» 68 » » 5,90	Zw. Voer 38 » » 2,40
» » 70 » » 7,40	GERST.	» 40 » » 2,55
» » 72 » » 7,90	Winter 54 ℔ f 4,60	» 42 » » 2,70
» Old. 68 » » 6,90	» 56 » » 4,90	BOONEN.
» » 70 » » 7,10	» 58 » » 5,20	Paardeb. f 5,25.50,85
» » 72 » » 7,65	Zomer » »	ZADEN, ENZ.
» » » »	» » »	Gr.Gortp.m. f 7.75/8,25
ROGGE.	Knobbe 60 » » 4,90	Par. 100N. ℔ f 11—f 14
O. Inl. 64 ℔ f 5,15	» 62 » » 5,20	O.d. Koolz. f 9,50/10,50
» » 66 » » 5,55	HAVER.	Oml. dito f 9,75 f 10.75
» » 68 » » 5,95	Dikke 38 ℔ f 2,50	Oostfr. d. f 10,50,75,90
N. » 68 » » 6,05	» 40 » » 2,65	G. Mosterdz. van f 6 tot
» » » »	» 42 » » 2,80	f 8,25 nominaal
BOEKWEIT.	» 44 » » 2,95	Raapol. p. v. f 32 a f 32½
Gr. Zd. 64 ℔ f 5,70	» 46 » » 3,05	
» » 66 » » 6,00	» 48 » » 3,20	Prijs der boter
» » 68 » » 6,30	» 50 » » 3,35	½ ton hooib. f 16 a f 16¼
	Bl. Voer 36 » » 2,30	grasboter niet aan

Tarwe tot verlaagde prijzen moeijelijk te plaatsen. — Rogge mede 10 cent lager verkocht. — Boekweit prijshoudend. — Gerst ruimer ter veil en iets lager afgegeven. — Haver tot vorige prijzen wel afgaande. — Boonen als voren. — Gort vond iets meer vraag. — Koolzaad weinig ter veil en bijna niet in omgegaan.

ROTTERDAM, 31 *Januarij*. Tarwe: N. Zeeuws., Vlaams. en Overm. werd in de beste soorten tot vorige prijzen door gebruikers genomen; de mindere en afwijkende soorten voor verzending minder begeerd en 20 cents lager moeijelijk te verkoopen, de beste van f 9,20 tot f 10,25; mindere van f 7,80 tot f 8,80; afwijkende van f 6,50 tot f 7,50; Jar. dito van f 10 tot f 11; Pools. en Roode als voren aan Cons.; 157 ℔ O. witbonte Pools. f 347; 162 ℔ O. Hoogl. Kleefs. f 330; 164, 165 ℔ N. dito f 320, f 325, 156 ℔ N. Bovenl. f 265; 160, 162 ℔ dito Ris f 285, f 300; 158 ℔ O. Wolgast f 310; 163 ℔ Petersb. Cubanca f 300. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. f 6,50 a f 7,40; voorts 141, 142, 146 ℔ N. Arch. f 190, f 198, f 208, en te Schiedam 141 ℔ Arch. f 187. — Gerst: Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaasche Winter f 5 a f 5,40; dito Zomer f 4,80 a f 5,10. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte f 2,80 a f 3,80; dito Lange f 2 a f 3,10. — Boekweit, op 140 ℔: N. Noordbrab. f dito Limb. f 185; dito grove Fransche f 182. — E Zeeuws. Groene f 7 a f 8; Groote dito f 7,50 a f 10; Witte f 7 a f 7,50; Gelders. Graauwe f 11 a f 14. — Bo Zeeuws. en Walch. Witte f 7,50 a f 11,25; dito Bruine f a f 12; dito Paardenboonen f 5,80 a f 6,10. — Kool Zeeuwsch in zakken 52, 53½, 54 p. vl.; dito gestort 54 p. Vlaamsch gestort 56 p. vl.

AMSTERDAM, 31 *Januarij*. De marktprijzen van Boter heden als volgt: Vriesche f 47 à f 49, Kuijnder f 43 à f Kamper f 43 à f 46, Deventer f 34 à f 40, Zwolsche f 38 à

AMSTERDAM, 2 *Februarij*. In Granen was geen handel. Koolzaad prijsh.; op 9 vat in April 57½ p. vl.; Oct. 59 p. Lijnzaad in een doen; 110, 111 ℔ Petersb. f 290. — Raapol deelijk en op levering williger, bleef echter tot de verhoogde p aangeboden; op 6/w. f 34,25; Vlieg. f 33,25; Mei f 33,50; f 34 a f 34,25 a f 34; Oct. f 34,25; Nov. en Dec. f 34,50 — f a f 34,25. — Lijnolie dadelijk iets hooger; op 6/w. f 31; f 30; Maart, April en Mei f 30. — Hennepolie op 6/w. f 3 Vlieg. f 36,50.

LONDEN, 29 *Jan*. De markten waren deze week kalm. aanvoer van Boter bestond in: 3368 v. van Harlingen, 769 v. Hamburg, 1819 kegs van Rotterdam, 22 v. Antwerpen en 8 van Koppenhage. Men noteert: Boter, beste Vriesche 104 surplus en tweede kwal. 84 à 96 sh., beste Holl. 86 à 90 Kiel en Holst. stoppel 100 à 102 sh., beste Groninger 84 à 86 beste Emden en Leer 86 à 88 sh. en beste Zwolsche 92 á 94

LONDEN, 30 *Januarij*. Door het veranderen van den hebben in de laatste dagen eene menigte schepen met graan Oostzee in Engeland kunnen binnenkomen; dien ten gevolge de invoer daar in de laatstverloopen week meer dan 85,000 qu bedragen. Tot dus ver is echter alleen de haver in prijs ge

Van den 31*sten*. Van inl. Tarwe was heden weinig aange en het meerendeel was bijna onverkoopbaar; puike drooge pa bedongen nagenoeg de vorige prijzen, doch de andere kwal. 1 a 2 sh. lager; vreemde wordt vast op de vorige notering ge den. Gerst iets lager. Haver ging tot de jongste prijsverlaging van de hand. Boonen iets duurder. Erwten onveranderd.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 1 *Februarij*. Men vond heden wederom veel geslagte varkens ter markt, als zelden om dezen tijd is genomen: het getal bedroeg pl. m. 70 stuks. De prijzen heden aanmerkelijk lager, ten gevolge waarvan dan ook de h bijzonder vlug ging. De prijzen waren van f 39 tot f 46 de Ned. ponden, doch hooger zijn er ook niet verkocht. Men wel sierlijke varkens ter markt, maar slechts een enkele die Ned. ponden en daarboven woog. De varkens van 100 tot Ned. ponden werden gemiddeld verkocht van f 41 tot f 4 100 Ned. ponden.

LONDEN, 31 *Jan*. De prijzen van het vee waren heden weinig lager, geldende de puike soort Ossenvleesch 3 sh. 8 p. sh. de 8 pond.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 2 *Februarij*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 64⅜, 64 9/16, 64½; Dito 3 pCt. 76¾, 76⅞, 76¾; Dito Dito 4 pCt. 95, 95 95½; O. I. Leening 4 pCt. 95 1/16; Amortisatie-Syndicaat pCt. 95¾, 95⅞; Handel-Maatsch. 4½ pCt. 120½, 120⅝. BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 52. — FRANKRIJK, O 3 pCt. 74¾. — SPANJE, Onb. Stukken 1 pCt. 22¾, 22 13/16; Dito 3 pCt. 47, 47¼; Dito Binnenl. à 6/m. 3 41 13/16, 41 15/16, 41⅞; Coup. Bewijzen 4⅝, 4 11/16, 4 11/16; Am tisatie Schuld 5½. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 40⅞, 40⅝; Dito Dito 4 pCt. 38⅝, 38 13/16, 38⅝.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 108⅛; bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 97⅜; Dito 4½ pCt. 101¾; bij *Hope* 4 pCt. 91 9/16, 91⅝; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 91¼. — POLEN, Certific. 4 pCt. 86¾. — OOSTENRIJK, tall. 5 pCt. 81¾, 82¼; Dito 1852 5 pCt. 82; Dito 2½ 41⅛; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 42, 42 3/16; Dito 1851 1852 2½ pCt. 41 15/16, 42⅛; Dito Nieuwe 5 pCt. 92½; Me La. B. 5 pCt. 92 7/16, ½, ½; Weenerb. bij *Goll en Co.* 5 87; Amerik. Bank-Actiën 3 15/16, 4⅛, 4 1/16; Dito Orig. 3½; L bij *Hope* 5 pCt. 101; Braz. 5 pCt. 99⅛; Mexic. 4, 11/16; Gren. 2¼ pCt. 21 1/16, ⅛; Dito Uitg. 11 1/16, ⅞; Ecu 8 1/16; Braz. 4½ pCt. 96; Thes. Amst. 103⅞, 104⅛.

Bij vrij levendige affaire in Integralen en 4 pCts. vertoonde de markt in onze binnenl. fondsen eenige meerdere vastheid. vreemde effekten waren Spaansche 1 pCts. en Binnenl. 3 pCts. aangenamer. Overigens waren de meeste soorten goed prijshoud

Gren. Onb. St. 20¾; Mexic. Onbep. St. 22⅜, ½.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 64¼ a 9/16; Spaansch pCt. 22 13/16; Binnenl. 3 pCt. 41⅞ a 15/16; Metall. 5 pCt. 82 1/16 Dito 2½ pCt. 42⅛.

ADVERTENTIEN.

*** De ondergeteekenden, van wege het Departem *Groningen* der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* be geweest met de verspreiding van **3cents Kaartjes**, einde daardoor het misbruik van Sterken Drank min of ongevoelig tegen te gaan, geven bij deze kennis, dat inrigting, ingevolge Departements besluit van den 28sten is **opgeheven**, en dus geene dergelijke Kaartjes meer bekomen zijn. De in omloop zijnde Kaartjes kunnen *den eersten Mei aanstaande* tegen **Geld ingewisse** worden, ten Huize der ondergeteekenden; na verloop dien tijd zijn zij vervallen en van onwaarde.

GRONINGEN, 3 Februarij 1853.

P. W. VAN HEIJNINGEN BOSCH.
JAN MEIJER.

MENSCHLIEVENDE STADGENOOTEN

Is de winter zacht, de verdiensten voor de armen er niet minder gering om; — en kost het ten allen vele zorgen en moeite, om de zoo talrijke armen en h behoevenden van de Nederlandsche Israëlitische Geme alhier slechts eenigermate te gemoet te komen in hu eerste en dringende behoeften, — op dezen oogenbl waar bij de vele gewone, zich vele buitengewone behoef voegen, is het Armbestuur van die gemeente, bij zijn vermogen om in alle gewone behoeften te voorzien, minder in staat, om, zonder het vragen en erlangen buitengewone ondersteuning, ook slechts in het minst te kunnen voldoen aan de dringende aanvragen, die thans buit gewoon worden gedaan en inderdaad ook volstrekt vo ziening behoeven.

Het is daarom, dat, met goedkeuring van heeren B gemeester en Wethouders dezer Gemeente, op WOENSD *den 9den dezer maand*, eene **BUITENGEWO KOLLEKTE** alhier zal worden gehouden ten be ve van de armen der *Nederl. Israëlietische Gemeente Groningen*, — en dat het ondergeteekende Armbestuur vol vertrouwen wendt tot Uwen reeds zoo menigwerf d baar ondervonden Weldadigheidszin, en van Uwe zoo dikwijls beproefde Menschenliefde ook nu weder buitengewoon offer durft vragen; overtuigd als wij dat Gij niet onverhoord laat eene bede, als nu tot U w gerigt: Wilt helpen, krachtig helpen dáár, waar zo *buitengewone hulpmiddelen* niet kan worden voorzien in vele en dringende behoeften van eene zeer talrijke arm bevolking.

Moge deze onze overtuiging thans weder eene bevestig te meer erlangen!

Groningen, 3 Februarij 1853.

Het Armbestuur van de Nederl. Israëlit
Gemeente van Groningen,
Namens hetzelve:
L. ALI COHEN, *Voorzitter.*

Dankbaar voor de veelvuldige uit digingen, beveelt **L. K. MAJU** verder aan tot het geven van **VOO STELLINGEN** met geheel nie TOURS D'ADRESSE, HANDBEHENDIGHEDEN, CHANISCHE PROEVEN, MIMIEK, ENZ., zoowel nen als buiten de Stad, alsook in **partikuliere zelschappen** en **Societeiten.** Adres bij H. COHEN, Folkingestraat te *Groningen.*

ADS SCHOUWBURG.

Zaturdag den 5den Februarij:

HET TURFSCHIP VAN BREDA.

Na hetzelve:

BRUILOFT VAN KLORIS EN ROOSJE.

Aanvang te half zeven.

Verwacht, **12den Februarij;**

ACHT EN MORGEN, of de FAMILIE BEAUFORT.

ROSENVELDT,
Directeur.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

Getrouwd:

J. J. BUNING
met
E. H. WILPHORST,
van *Helpman.*

…NINGEN, 3 Februarij 1853.

Heden overleed ons geliefd Kind JUSTUS DATHO, … jaren.

…NINGEN, 30 Januarij 1853.

J. C. F. D'AULNIS.
C. J. QUINTUS.

Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER … STRATEMEIJER, Echtgenoot van

J. OOSTING,
Katechizeermeester.

…ONINGEN, 1 Februarij 1853.

GRONINGEN, 1 Februarij 1853. Het ZOONTJE, …ons ruim vijf weken geschonken, werd heden tot on…heid ons weder door den dood ontnomen.

C. VAN DIJKEN.
J. A. VAN DIJKEN, geb. JANSSEN.

GRONINGEN, 1 Februarij 1853. Heden beviel voor…g van eene DOCHTER CHRISTINA MARTHA MULDER, …e Echtgenoot van

J. H. TUNTELER.

…Enige kennisgeving.

Bevallen van eenen ZOON Vrouwe A. MUNTINGHE, …lijk geliefde Echtgenoot van

Mr. **G. NAUTA.**

…NTENDAM, 1 Februarij 1853.

…BINNEN-NIELAND, 1 Februarij 1853. Heden be…voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON A. H. … geliefde Echtgenoot van

J. LOUIS.

… en Bekenden gelieven deze als bijzondere ken…ning aan te nemen.

…ERTA, 1 Februarij 1853. Heden nacht om twee …overleed zacht en kalm, in de vaste hoop eens beteren … in den ouderdom van 83 jaren en zes maanden, … dierbare Echtgenoot HINDERIJKA GROOT-HOLT…, met welke ik ruim 54 jaren in eenen gelukkigen …egt leefde. Zwaar treft mij dit verlies in mijne hooge … en ook mijne Kinderen, doch de Heer te zwijgen, …willigt, dat voor mij van de levensbaan nog … met lijdzaamheid en onderwerping te mogen loopen, is …nde van mij

J. PELINCK.

Na aankomst van het Schip *Mary Goddard,* …pit. KOENS, van *Oost-Indië,* ontvingen wij het treu…berigt, dat onze geliefde Zoon WILHELMUS GER…ANDUS, *…kassier bij de Wisselkamer te Sourabaija,* in …ouderdom van 27 jaren, aan boord, op de hoogte … *St. Helena* overleden is.

…RONINGEN, 2 Februarij 1853.

GERSOM,
Kapit. 3de Reg. Inf.
J. L. GERSOM—ROIJERS.

Heden overleed, na eene langdurige ziekte, onze …ste jongste Zoon GERLOF DE JAGER, in den ouder…m van 24 jaren en 6 maanden, diep betreurd door ons … zijn' eenigen Broeder.

…RONINGEN, 2 Februarij 1853.

W. BOS.
T. BOS—DE JAGER.

…ORDERELS EN STATEN VOOR REGISTERS,

…dienste van **Schatpligtigen,** volgens de Wet van …den September 1852, zijn verkrijgbaar, de Borde…à 50 Cts. de 100 stuks, en de Staten à 5 Cts. het …, **gelinieerd,** bij den Steendrukker J. H. … DE WEIJER, in de Oude Ebbingestraat.

*** Bij **G. B. VAN GOOR,** te *Gouda,* komt …de Pers:

P. VAN DER BURG,

EERSTE GRONDBEGINSELEN DER

…terrekunde,

…DE AARDE BESCHOUWD IN VERBAND TOT ANDERE …EMELLIGCHAMEN. **Een Leesboek voor alle …nden.** *Eerste stukje, met 84 tusschen den tekst ge…ste Houtsneêfiguren.* Prijs ……………… **ƒ 1,40.**

…De **NATUURKUNDE** van denzelfden Schrijver, …arvan binnen weinige jaren een **derde druk** nood…lijk werd, is alom te gunstig bekend en viel van be…de Beoordeelaars te vereerende getuigenissen ten deel, dan …ook dit populaire en bevattelijke Handboek, over de …onste en verhevenste Wetenschap, nog één woord tot …beveling bij onze beschaafde Landgenooten zou behoeven. …owel tot **Leerboek op Gymnasiums en Insti…ten,** als tot **Handleiding bij Zelfonderrigt** …het dus in eene lang gevoelde behoefte voorzien.

…JOH. NOMAN & ZOON, te *Zalt-Bommel,* … de **zoo talrijke inteekenaren** ver…den No. 1 der

…MAANDELIJKSCHE KRONIJK,

…GESCHIEDENIS VAN DEN DAG.
…portret van Z. M. WILLEM III
en Levensschets.

…De …gevers hebben de bewerking van de *Maandelijk…he Kronijk* aan andere handen toevertrouwd, dan die …t proefnommer heeft gesteld.

…De eerste Aflevering zal, hopen zij, de getuigenis weg…gen van de verbeteringen, in de bewerking aangebragt. …Geregeld zal de Maandelijksche Kronijk voortaan op den …sten van elke maand, met een portret, het licht zien. …iet dan per jaargang wordt dit werk afgeleverd, zoodat …eene afzonderlijke nommers verkrijgbaar zijn. De Afleve…ring met een fraai portret kost slechts:

DERTIG CENTEN.

Geen Maandwerk in Nederland is zóó goedkoop en dat …lezers van alle Standen zóó op de hoogte houdt van al …at er dagelijks voorvalt, als deze Kronijk.

Alom kan men hierop inteekenen, en is de *eerste Afle…ring* en een *nader uitvoerig berigt van uitgave* bij alle …Boekhandelaren ter inzage voorhanden.

*** Door **S. E. VAN NOOTEN,** te *Schoonhoven,* is op heden uitgegeven en verzonden, het *eerste Nommer* voor 1853, van

I. MARIA EN MARTHA.

LECTUUR VOOR CHRISTEN VROUWEN EN MOEDERS.

Prijs per jaarg. van 12 Nommers **ƒ 3,60.**

Dit Maandwerk, dat reeds ruim acht jaren *zijn' roem heeft weten staande te houden, bevat* oorspronkelijke vertoogen, verhalen *en* gedichten, *van onze voornaamste Letterkundigen, en wordt als gepaste en aangename Lectuur, in elk beschaafd Christelijk huisgezin, door alle bevoegde Beoordeelaren aanbevolen.*

II. MOEDERS SCHOOT.

VERHALEN EN VERSJES VOOR KINDEREN,

MET FRAAIJE PLATEN.

Prijs per jaarg. van 12 Nommers **ƒ 1,50.**

Zeker bestaat er geen Tijdschrift voor kinderen, waarin voortdurend zoo de echte kindertoon wordt aangeslagen. Onze beste Vaderlandsche Schrijvers in dit genre, hebben hierin hunne bijdragen ten beste gegeven en ook verder hunne medewerking toegezegd. Iedere jaargang vormt twee nette boekdeeltjes met platen.

NB. De prijs van MARIA en MARTHA met MOEDERS SCHOOT te zamen, is slechts **ƒ 4,80** per jaar.

In alle Boekwinkels is het 1ste Nommer voor 1853 ter inzage te bekomen.

*** Bij **TEN BRINK** en **DE VRIES** wordt met succes gedebiteerd:

A. Vinet*, FRANSCHE CHRESTOMATHIE,** of, **Bloemlezing uit de beste Fransche Schrijvers, met Aanteekeningen** voorzien en ingerigt ten gebruike van *Instituten* en *Gymnasiën* in *Nederland,* door ***A. van Lee. *Tweede, vermeerderde* en *verbeterde druk.* Prijs **ƒ 1—80.**

Voorts is bij hen verschenen:

I. **VERZAMELING VAN BEPALINGEN, REGELS EN VOORSTELLEN UIT DE ALGEMEENE REKENKUNDE EN ALGEBRA.** Vrij bewerkt naar ***E. Heis,*** door ***R. van de Weerd.*** 2de Stuk, waarmede het Werk kompleet is. Prijs **ƒ 1—25.**

II. **Beknopte NEDERDUITSCHE SPRAAKKUNST voor de Lagere Scholen,** door ***A. A. Holst,*** Eerste Leermeester aan de Stads-Armenscholen te *Amsterdam.* Prijs **30** Cents.

III. **VIJFTIGTAL VERHALEN OVER HET NUT VAN DE VOORTBRENGSELEN DER NATUUR.** Een Leesboek voor de Scholen, door ***J. de Keijzer.*** Prijs **30** Cents.

IV. **BIJBEL VOOR KINDEREN,** door ***C. Schmid.*** Naar het Hoogduitsch bewerkt door ***J. M. L. Roll.*** ***Vierde druk.*** 7de Aflevering, waarmede het 1ste Deel kompleet is, inhoudende: Het **Oude Verbond** en de **Apocryphe Boeken.** Het geheel zal in 18 Afleveringen kompleet zijn. Prijs van *iedere* Aflevering **30** Cts. Alom is een Prospectus voorhanden.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA,** te *Groningen,* wordt heden uitgegeven en is bij alle soliede Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld:

VERDEDIGING

DER

L E E R W IJ Z E

GEVOLGD OP HET

INSTITUUT VOOR DOOFSTOMMEN

TE

GRONINGEN.

(*Uitgegeven van wege de Hoofddirectie van genoemd Instituut.*)

Prijs ƒ 0.30.

Krachtens Bevel van den Edel Achtbaren Heer REGTER-COMMISSARIS in het Faillissement van **JOHANNES TER VEER,** Koopman, wonende te *Groningen,* worden alle BEKENDE en ONBEKENDE SCHULDEISCHERS van den Gefailleerde (de BEVOORREGTE en de PAND of HYPOTHEEK hebbende daaronder begrepen), voor de **TWEEDE MAAL** opgeroepen, om te verschijnen in de AUDIËNTIEZAAL der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen,* den **vijftienden Februarij 1800 drieënvijftig,** des voormiddags te tien uur, ten einde hunne SCHULDVORDERINGEN te laten verifiëren.

De Curator:
Mr. R. FEITH.

Ieder die iets te VORDEREN heeft van — of VERSCHULDIGD is aan wijlen **DERK ARENDS METJER,** in leven *Korenschipper* te *Zuidwolde,* en aldaar overleden den 26sten Januarij j.l., wordt verzocht, *inwendig acht dagen* daarvan *vrachtvrije* Opgave te willen inzenden aan

den Notaris te Onderdendam;
Mr. A. J. VAN ROIJEN.

*** De GEÏNTERESSEERDEN van de *FINSTERWOLDER HAMRIK* gedenken, ten Huize van de Wedw. E. H. BRUGGERS, te *Finsterwold,* den 15den Februarij 1853, des namiddags te 3 uur, uit te besteden:

Het BOUWEN van een' nieuwen WATERMOLEN (voor den afgebrande), op dezelfde plaats, groot plus min. 24 Ellen vlugt, met de **LEVERANTIE der benoodigde MATERIALEN.** Alles breeder in de Voorwaarden omschreven, die tien dagen bevorens ten Huize van Uitbesteding zullen voorliggen.

En zal op den dag van Uitbesteding, des morgens te negen uur, op de Molenwerf aanwijs worden gedaan van de PLAATS en de daar voorhanden zijnde MATERIALEN.

De Boekh. Velm.:
P. T. POPPENS.

ONDERLINGE

BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ,

alleen voor de Provincie GRONINGEN.

De ondergeteekenden, **DIRECTEUREN** der genoemde MAATSCHAPPIJ, brengen bij deze ter kennis van DEELNEMERS, dat de **REKENING** en **VERANTWOORDING,** ten gevolge Art. 23, aan de onderstaande Deelhebbers, daartoe verzocht zijnde, is gedaan.

En zal deze REKENING gedurende de eerstkomende **zes weken** DAGELIJKS, des voormiddags van 10 tot 12 uur, voor de LEDEN ter inzage liggen ten KANTORE der DIRECTIE, aan de Vischmarkt.

Behalve bij de DIRECTIE, kan ook deelgenomen worden bij de Heeren CORRESPONDENTEN, in den *Regerings-Almanak* vermeld, zoo op **ROERENDE** als **ONROERENDE GOEDEREN.**

GRONINGEN, 20 Januarij 1853.

J. CARDINAAL. — J. VAN CLEEFF.
H. NIENHUIS. — J. POSTER.

Naar aanleiding van Art. 28 van het Reglement der Onderlinge Brandwaarborg-Maatschappij, alleen voor de Provincie *Groningen,* hebben de Ondergeteekenden, als daartoe uit de hoogste deelhebbers verzocht, de **REKENING** en **VERANTWOORDING** over **1852** ingenomen, en volkomen goedgekeurd, terwijl zij zich uit het verslag der Directie met genoegen hebben overtuigd, dat de staat der Maatschappij steeds bloeijende blijft, de deelneming weder aanzienlijk is toegenomen, en het bestaande RESERVE-FONDS al weder, dien ten gevolge, aanmerkelijk is vermeerderd.

Wij hebben alzoo, uit overtuiging van de goede Administratie en het nemen van de doelmatigste maatregelen, niet geaarzeld, der Directie dezer Maatschappij daarover onze tevredenheid te betuigen; weshalve wij deze Provinciale inrigting op nieuw aan onze Stad- en Gewestgenooten aanbevelen.

GRONINGEN, 20 Januarij 1853.

I. J. SORMANI.
JAN HESSELINK.
E. VAN EERDE.
JACOB DIJK.
L. T. JORISSEN.
G. W. SIKKENS.

De **PRESIDENT** van het **Scharmer Zijlvest** verwittigt bierbij de belanghebbenden, dat het **STEMBUREAU** voor de **SCHEPPERIJ** van **Oosterstadshamrik** ZITTING zal houden te ***Groningen,*** ten Huize van den Kastelein PLAAT, in het *Blaauwe Paard,* ter **VERKIEZING** van een' **INGELANDE,** ten gevolge Notificatie van Heeren GEDEPUTEERDE STATEN dezer Provincie van den 30sten Dec. 1852, No. 62, enz., **DINGSDAG** den 8sten Febr. 1853, des voormiddags van 9 tot 11 uur.

De President voornoemd:
J. D. TRESLING.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS,** Notaris te *Groningen,* zullen, op DONDERDAG den 10den Februarij 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van de Erven E. J. TIDDENS, in het Huis *de Beurs,* aldaar, publiek worden verkocht:

I. Eene ruime, hecht sterke BEHUIZING, get. E 151, zijnde eene **BROODBAKKERIJ,** staande Zuidzijde in den Caroliweg te *Groningen,* wordende door P. VALK bewoond. — Inmiddels ***UIT DE HAND TE KOOP,*** te bevragen bij A. MEINDERS, ten Kantore van gemelden Notaris.

II. Eene zeer nette BEHUIZING met OPEN PLAATS er achter, get. F 288, staande en gelegen Noordzijde aan het Zuiderdiep, tusschen de Haddinge- en Pelsterstraten, te *Groningen.*

III. Eene nette BEHUIZING met OPEN PLAATS er achter, get. I 126, staande en gelegen Noordzijde in de Visscherstraat te *Groningen,* door R. KLUGKIST bewoond.

IV. De EIGENDOMMEN van 3 *Heemsteden,* gelegen te *Tinallinge,* in gebruik bij J. J. SIBOLTS, 's jaars voor ƒ 6—00, bij H. P. SCHREUDER en Vrouw voor ƒ 3—00, en bij J. TH. RIETEMA voor ƒ 1—50. — In 3 Onderdeelen.

V. Het sterk en welgebouwde **KOFSCHIP *DE HOOP*** genoemd, groot 96 Tonnen, met behoorlijken Inventaris, zoo als hetzelve is bevaren door H. J. KETELAAR en thans is liggende bij de Scheepstimmerwerf *het Fortuintje,* te *Amsterdam.*

VI. Eene WONING, get. L 258, door WESTERHUIS bewoond.

VII. Vijf WOONKAMERS, get. L 260, door den Schipper FRANSENS en anderen bewoond; zijnde deze zes Woonkamers onlangs veel vertimmerd en verbeterd.

VIII. Een stuk OPEN GROND, liggende aan de Straat; de drie laatste perceelen staande en gelegen in de Kruisstraat te *Groningen.*

Om te aanvaarden de perceelen 1, 2, 3, 6, 7 en 8 op den 1sten Mei 1853, perceel 4 dadelijk, en perceel 5, 8 dagen na den Toeslag. De perceelen 1, 2, 3, 6 en 7 te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uur, en perceel 5, 8 dagen voor den Verkoopdag.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS,** Notaris te *Groningen,* zullen, na bekomen regterlijke autorisatie, op DONDERDAG den 16den Februarij 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen,* publiek worden verkocht, als perceel:

V. Eene nette BEHUIZING met OPENE PLAATS er achter, get. A 70, met eene WOONKAMER, welke afzonderlijk wordt verhuurd, get. A 70ᵃ, staande en gelegen Noordzijde in den Achter-den-Muur tusschen de Boteringe- en Ebbingestraten te *Groningen,* door W. G. FIEGE en de Wedw. REITS bewoond.

VI. Eene ruime WONING, get. A 137, staande in de 2de Drift aldaar, door den Catechiseermeester SCHUIT HAMSTRA bewoond. — Om te aanvaarden den 1sten Mei 1853. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uur.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS,** Notaris te *Groningen,* zullen, op DONDERDAG den 17den Februarij 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J BRUINS, buiten de Apoort te *Groningen,* publiek worden verkocht:

I. Het **KOFSCHIP, *ANTJE WITSENBORG*** genoemd, bevaren door C. A. BOOMGAARD, groot circa 70 Roggelasten, met deszelfs volledigen INVENTARIS, in den jare 1842 nieuw gebouwd, en thans liggende in de Zuiderhaven te *Groningen.*

II. 1/32 Aandeel in het Kopervast **BARKSCHIP *LEWE VAN NIJENSTEIN,*** met loopende rekening.

Om te aanvaarden perceel I 8 dagen, en perceel II dadelijk na den Toeslag. Perceel I te bezien den dag vóór en op den Verkoopdag, van 10—4 uur.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS,** Notaris te *Groningen,* zal, op WOENSDAG den 23sten Februarij 1853, des namiddags te 4 uur, ten Huize van den Kastelein A. H. WIERINGA, te *Noordhorn,* publiek worden verkocht:

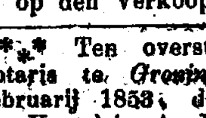

Eene **BOERENPLAATS,** bestaande in BEHUIZING en SCHUUR, met de VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 14 B., 80 R., 82 Ellen *Land,* staande en gelegen te *Nishove,* doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur ƒ 130—00, toebehoorende aan A. K. WIERINGA.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS,** Notaris te *Groningen,* zullen, op DONDERDAG den 24sten Februarij 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort te *Groningen,* voor één Saizoen publiek worden verhuurd:

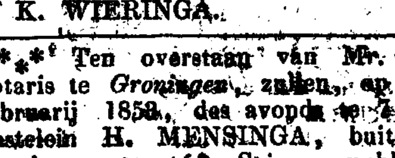

Ongeveer 25 Bunders best GROENLAND, gelegen in den *Paddepoel,* toebehoorende aan den Heer S. RODA, in perceelen, bij Top en Naweide; — ongeveer 6 Bunders best GROENLAND, gelegen achter de *Rijskampen,* toebehoorende aan J. SCHEEPSMA, om te Weiden; — en ongeveer 6 Bunders best GROENLAND, gelegen in den *Paddepoel,* toebehoorende aan Mejufvr. de Wedw. J. WITKOP; om te Weiden.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 28sten Februarij 1853, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein H. T. DE BOER, te *Oosterhoogebrug*, voor den tijd van één Saizoen, publiek worden verhuurd: Ongeveer 32½ Bunders kostelijk GROENLAND, gelegen onder *Noorddijk*, toebehoorende aan de Erven van de Wedw. T. H. DE BOER, in perceelen, om te Hooijen en te Weiden.

, Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 2den Maart 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein G. T. TIESSEN, voor de Ebbingepoort te *Groningen*, voor één Saizoen publiek worden verhuurd:

Ongeveer 27 Bunders best OUD GROENLAND, gelegen te *Noorderhoogebrug*, toebehoorende aan H. B. BOSMAN; ongeveer 8 Bunders best GROENLAND, gelegen aan den *Wolddijk*; ongeveer 6½ Bunders best GROENLAND, gelegen te *Noorderhoogebrug*, onder *Noorddijk*, en ongeveer 5 Bunders LAND, gelegen bij *Borgham*, toebehoorende aan de Weduwe G. HEMMES; alles in perceelen, zoo om te Hooijen en te Weiden te zamen, als het Topgras en de Naweide ieder afzonderlijk.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 3den Maart 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort, te *Groningen*, voor één Saizoen publiek worden verhuurd: Ongeveer 45 Bunders LAND, gelegen in den *Paddepoel*, bij de Plaats en bij de *Grouwelderij*, toebehoorende aan Mejufvrouw de Wedw. F. GERMS, in onderscheidene perceelen, zoo om te Hooijen en te Weiden te zamen, als het Topgras en de Naweide ieder afzonderlijk, en voorts eenige perceelen TUINGROND, gelegen buiten de Boteringepoort te *Groningen*, toebehoorende aan J. VAN 'T LOO.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 4den Maart 1853, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein H. T. DE BOER, te *Oosterhoogebrug*, voor één Saizoen publiek worden verhuurd: Ongeveer 33 Bunders kostelijk LAND, gelegen onder *Noorddijk*, toebehoorende aan de Weduwe en Erven P. J. BRUININGA, in perceelen, om te Bouwen, Hooijen en Weiden.

, Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op VRIJDAG den 18den Februarij 1853, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort, te *Groningen*, publiek te koop worden aangeboden:

Eene aanzienlijke **BOERENBEHUIZING**, gem. I 149, met SCHUUR, losse HUT en grooten TUIN, met de VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van ruim 18 Bunders (van ouds 44½ Grazen) best WEIDELAND, doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur *f* 238 — 00, alles staande en gelegen in den *Paddepoel*, onder *Noorddijk*, in eigendom toebehoorende aan B. K. BAKKER en Vrouw. — Om te aanvaarden de Landerijen op Gregori, en de Behuizing en Schuur op den 12den Mei 1853. — Nadere Informatiën zijn ten Kantore van genoemden Notaris te bekomen.

Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op WOENSDAG den 23sten Februarij 1853, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein D. BOLT, buiten de Steentilpoort, alhier, publiek voor den tijd van één jaar, verhuren, om te Hooijen of te Weiden en te Bouwen: Pl. m. 26 Bunders **LAND** van de Plaats *WELGELEGEN*, onder *Noorddijk*, toebehoorende aan Mevrouw de Douairière Baronnes VAN IMHOFF.

ZEEUWSCH IJPEN HOUT.

Op ZATURDAG den 12den Februarij 1853, des voormiddags precies te elf uur, verkooping van eene groote partij puik mooije **ZEEUWSCHE IJPEN STAMMEN**, in onderscheidene dikten, liggende aan den Molen te *Ooster-Hoogebrug*, bij *Groningen*.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

VERKOOP VAN EENEN

Oliemolen, enz.,

te KOLLUM.

De Notaris **ANDREAE**, te *Kollum*, zal, wat betreft het eerste perceel, door het ministerie van den Notaris **BEEKHUIS**, te *Buitenpost*, op **ZATURDAG den 5den Februarij 1853**, des namiddags te 4 uur, ten Huize van H. WESTRA, in het Logement *de Rosham*, te *Kollum*, finaal ter verkoop aanbieden:

I. Een' in volle werking zijnde en in uitmuntenden staat verkeerenden **WIND-OLIEMOLEN**, met de daarbij staande GEBOUWEN, BOEKHOUDERS- en KNECHTSWONINGEN, TUIN, SINGEL, ENZ., aan de Trekvaart bij en onder *Kollum*, Kadastraal bekend Gemeente *Kollum*, Sectie D, nos. 411, 412, 412*a* en 412*b*, geheel groot 53 Roeden en 10 Ellen, met BERGPLAATSEN voor p. m. 900 vaten OLIE, INRIGTING tot het maken van PATENT-OLIE, en ruime ZAADZOLDERS; — alles om met den 1sten Julij 1853 te aanvaarden; — waarop geboden is *f* 10.727—00.

II. Eene **HEEREN HUIZINGE**, staande op het West van den Dorpe *Kollum*, met grooten TUIN, 7 Behangene Kamers, STALLING, WAGENHUIS enz.; ten Kadaster bekend Gemeente *Kollum*, Sectie D, nos. 9, 10 en 690, zamen ter grootte van 16 Roeden en 16 Ellen, door wijlen den Heer H. SWART, Med. Dr., bewoond geweest; waarop geboden is *f* 2900—00.

III. Twee stukken WEIDELAND, gelegen aan den Puinweg in het West van *Kollum*, Kadaster Sectie A, no. 66 en 67, ter grootte van 4 Bund., 5 Roed., 50 Ell.; — waarop in 2 perceelen geboden is *f* 3105 en *f* 2678.

VERKOOP EENER

SCHEEPSTIMMERWERF, ENZ.

te DOKKUM,

De Notaris **G. POSTHUMA**, te *Dockum*, zal, op den 9den Februarij 1853, des avonds te 7 uur, ten Herberge van JACOBUS DIJKSTRA, te *Dockum*, finaal verkoopen: Eene **SCHEEPSTIMMERWERF** met 3 SLEEPHELLINGEN, ruime SCHUUR, HUIZING, voorzien van eene Kamer, Keukentje en Zolder, benevens eene KNECHTSWONING, alles in een besten staat, staande en gelegen te *Dockum*, aan het Grootdiep, en alzoo geschikt om **groote schepen** te kanten; zulks in twee perceelen; waarop is geboden als op:

No. 1 *f* 1728 — 00 en op no. 2 *f* 397 — 00, te zamen *f* 2125 — 60.

Bij den Eigenaar JOHS. SAKES v. D. WERFF in gebruik. Den 12den Mei 1853 te aanvaarden.

, Mr. **J. G. VAN SLOOTEN**, Notaris ter standplaats *Veendam*, zal, ten verzoeke van zijn' PRINCIPAAL, op **WOENSDAG den 16den Februarij 1853**, des voormiddags te 10 uur, (en *niet* op DINGSDAG den 8sten Februarij, zoo als abusievelijk is geannonceerd geweest), ten Huize van den Logementhouder D. EVERTS, te *Veendam*, publiek veilen en verkoopen:

Het **NEDERLANDSCH KOFSCHIP**, genoemd ***FROUWINA STEENHUIZEN***, groot 62 Tonnen of 33 Lasten, in 1846 nieuw uitgebaald, in der tijd gevoerd door Kapitein K. H. ZUININGA, en thans liggende te *Vegesak*, bij *Bremerhaven*.

En zulks met al deszelfs **OPGOEDEREN** van MASTEN, ZEILEN, ANKERS, TOUWEN, KOKSGEREEDSCHAPPEN, BOOT en verder TOEBEHOOREN, waarvan de INVENTARIS ten Huize van Verkoop ter lezing ligt.

, Mr. **S. REIJNDERS**, Notaris te *Appingedam*, zal, ten verzoeke van de Erven van de Weduwe BOUKE ALBERTS VOS, op **WOENSDAG den 23sten Februarij 1853**, des voormiddags te 10 uur, (en **niet** op DONDERDAG den 17den Februarij 1853), ten Huize van P. KEIJER, te *Heveskes*, publiek verkoopen:

I. Eene aanzienlijke **BOERENBEHUIZING** en **SCHUUR**, ***AKKEMAHEERD*** genaamd, staande te *Klooster Oosterwierum*, met de VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 43.07.50 Ellen *Land*, zullende tot vaste huur doen *f* 215—60.

II. Den EIGENDOM van perceel I.

III. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 5.10.60 Ellen *Land*, zullende tot vaste huur doen *f* 28—00.

IV. Den EIGENDOM van perceel III.

V. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1.78.60 Ellen *Land*, zullende tot vaste huur doen *f* 10—00.

VI. Den EIGENDOM van perceel V.

VII. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1.36.60 Ellen *Land*, zullende tot vaste huur doen *f* 10—00.

VIII. Den EIGENDOM van perceel VII.

IX. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1.46.90 Ellen *Land*, zullende tot vaste huur doen *f* 10—00.

X. Den EIGENDOM van perceel IX.

XI. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1.39.10 Ellen *Land*, zullende tot vaste huur doen *f* 10—00.

XII. Den EIGENDOM van perceel XI.

XIII. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 2.57.50 Ellen *Land*, zullende tot vaste huur doen *f* 20—00.

XIV. Den EIGENDOM van perceel XIII.

XV. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1.16.50 Ellen *Land*, zullende tot vaste huur doen *f* 8—00.

XVI. Den EIGENDOM van perceel XV.

XVII. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1.50.10 Ellen *Land*, zullende tot vaste huur doen *f* 18—00.

XVIII. Den EIGENDOM van perceel XVII.

XIX. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 96.60 Ellen *Land*, zullende tot vaste huur doen *f* 12—00.

XX. Den EIGENDOM van perceel XIX.

XXI. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 54.80 Ellen *Land*, zullende tot vaste huur doen *f* 6—00.

XXII. Den EIGENDOM van perceel XXI.

Alles staande en gelegen te *Heveskes-Klooster*.

XXIII. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 82 R. *Land*, te *Farmsum*, doende tot vaste huur *f* 8—00.

Inlichtingen enz. zijn te bekomen bij H. K. TEN VEENHUIS, te *Tjamsweer*, J. H. DETHMERS, te *Tuikwert*, en ten Kantore van den Notaris voornoemd.

GROOTE BOELDAG.

Op MAANDAG den 4den April 1853 en volgenden dag, telkens precies te één uur, gedenken de Erven van JAN NANNINGS BIERMA, aan hunne Boerenplaats te *Garmerwolde*, **Boeldag** te houden van 8 à 10 PAARDEN, 30 beste oude en jonge RUNDEREN, VARKENS, eene groote partij best HOOI en STROO, KAPWAGEN, CHAIS, BOEREN-, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, den GEHEELEN INBOEDEL, en hetgeen meer gepresenteerd zal worden.

Den 1sten Dag Levende Have, Hooi, Stroo, enz.

J. H. GLAS.

NB. De VERKOOPING der **VASTE GOEDEREN** van **JAN SIEMENS KOOIMA**, te *Noordwolde*, wordt tot nader bekendmaking **uitgesteld**.

Mr. H. VAN MARLE.

, De beste **HOOI- en WEIDELANDEN** te *Aduarder Voorwerk*, van Mr. O. J. QUINTUS, zullen worden verhuurd ruim half Maart aanstaande; nader aan te kondigen.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene zeer nette en welbetimmerde **BEHUIZING**, voorzien van drie KAMERS en SLAAPVERTREKJE, PLAATS en BLEEKVELD, benevens PUT en REGENWATER en verder vele GERIJFELIJKHEDEN, staande en gelegen in de Folkingestraat, nabij de Vischmarkt. Te bevragen bij den Eigenaar en Bewoner, letter F no. 227.

EENE BOVENWONING TE HUUR,

tegen den 1sten Mei 1853, gelegen in de Folkingestraat, bewoond door den Commissionair H. H. BOER; waarbij Putwater, boven is.

TE HUUR, tegen Mei

Een **WONING**, bestaande in 3 KA KELDER, TURF- en LINNENZOLDER, bewoond door den Commissionair J. J. DE J in de Heerestraat. Te bevragen bij H. DER, aldaar.

TE HUUR, tegen Mei

Eene **BOVENWONING**, als po **STAL** en **WAGENHUIS**, in het be deelte der Stad. Te bevragen aan het BU dezer COURANT.

TE HUUR, op den 1sten M

Eene nette **BEHUIZING**, Zuidzijde Damsterdiep, voorzien van drie KAMERS, KEN, PUT- en REGENWATER, KELDER DER en eene OPENE PLAATS. Te bevra den Bewoner, den Heer J. L. KNOL.

EENE HALVE TREKSCHUIT

buiten de Apoort, **UIT DE HAND TE KO** om dadelijk of met Mei e.k. te aanvaarden. Te be bij G. DE VRIES, aldaar.

ER WORDT TE KOOP GEVRAA

Eene **HOUT- en STEENAFFAIRE**, liefst te ten Lande. Gegadigden vervoegen zich bij den Bo delaar P. VAN WICHEREN, H.z., te *Groningen*.

STOOMKORENMOLEN.

De ondergeteekende heeft de eer te kunnen be dat zijne **FABRIJK** in gereedheid is, en beveel ten gevolge dezelve ten vriendelijkste aan. — Men k van spoedige en goede bediening verzekerd houden.

GRONINGEN, 1 Februarij 1853.

P. MULDER.

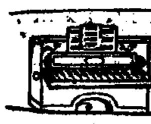

Elegante **PIANINO'S** zijn bij den geteekende tegen **zuinige prijzen** handen, waaronder eene vier Weke speeld, en door omstandigheden teg *minderen prijs*. Voor *f* **100 — 00** een goede, vi ZES OCTAAFS **PIANO**, zoo mede voor *lagen p* sterke en goed geconserveerde **VLEUGEL**, bij geschikt voor ZANGCOLLEGIES. Neemt oude **NO'S in ruil.**

MINNEMA STELLINGWERF

Muzijkmeester, St.-Jansstraat.

NationaleMil

De ondergeteekende beveelt zich minzaam aan leveren van **PLAATSVERVANGERS** en **NUMMERVERWISSELAARS**. — Diegenen, welke de LOTING willen CONTRACTEREN, kunnen zi gelijks bij den ondergeteekende vervoegen.

H. MATTHIJS, aan de Groote

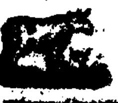

Bij den Vleeschhouwer **D. IWEMA** de Vischmarkt, is op heden gesteg puik vet en blank **ZOETEMELKS K**

Den Hn. **BARRY DU BA** & Co., in *Londen*.

MIJNE HEEREN!

Mijn Kind MARIA WILHELMINA COLEN, 2 ja in December 1852, heeft bijna 17 maanden gesukkeld medicineerd, en het blijkt, niets kon het onschuldige genezen dan uwe **REVALENTA ARABICA**. u dan ook met een blij gemoed mijnen dank beta middellijke oorzaak voor het behoud van mijn Kind; de **REVALENTA** zoude het zeker gestorven zijn; zoo uitgeteerd en zwak, dat niemand het den tweed jaardag zou toegedacht hebben; het braakte dagelijk 10 maal en de afgang, die ook zoo dikwijls plaats had dun als water. Over de verandering, die met het K minder dan 4 weken tijds voorgevallen is, verwonder dan ook al mijne Vrienden zoo binnen als buiten de voor twee maanden was het een klein bleek hol ge een geraamte, dat het medelijden opwekte van alle het aanschouwden; nu is het een vrolijk, tierig, lief met een vol gezigtje en een kleurtje als een het eet alles, verteert goed en is zoo gezond als wi wenschen kunnen.

Dat ik met de **REVALENTA** zeer ingenome behoef ik UEd. niet te zeggen, ook vertel ik de kige genezing van mijn Kindje aan iedereen, de inclusis; het is dan ook genoegzaam algemeen in de ken bekend.

COLEN PAKE

SITTARD, in *Limburg*, Jan. 1853. *Koopman en Fab*

Vele Doctoren in *Amsterdam* rekommanderen de **VALENTA** en ordonneren ze aan hunne Patien een gezonde, ligt verteerbare kost voor zwakke gestel

De **REVALENTA** is eene krachtige, voedzam en belooft leven en gezondheid aan alle Lijders; behoeft meer aan zijne genezing te wanhopen; indig obstructiën, onregelmatige werking der ingewanden, kramppijnen, spasmen, diarrhee, nerveusiteit, le doeningen, hartkloppingen, hoofdpijn, duizeligheid, ontsteking, scrofulen, scorbut, koorts, waterzucht, slapeloosheid, melancholie en nog vele andere Ziekten, het zeker en spoedig.

Zij wordt in onderstaande Dépôts verkocht in Doozen voor 87½ c., *f* 2.00, *f* 3.30, *f* 8.00, *f* 16.0

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *A* H. P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. ZER; te *Groningen* bij C. RIKKERS en M. GAAS te *Meppel* bij de Wedw. BRANDERHORST; te *V* bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij G. WASMAN, e overige Steden des Rijks.

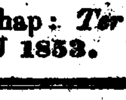

Tegen den 1sten MEI aanstaande gevraagd in een' ***IJzerwinkel*** **LEERLING**, niet boven de 16 van de Prot. Godsdienst.

Belanghebbenden adresseren zich met eigenhandig ge vene Brieven, onder letter IJ, aan den Boekhandel OOMKENS, J.ZOON, te *Groningen*.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

daan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetensch*

JANUARIJ 1853.

ge

DAGEN.	BAROMETER op 0°. 8 uur.	2 uur.	8 uur.	THERMOMETER. 8 u.	2 u.	8 u.	VOCHTIGHEIDTOESTAND. 8 u.	2 u.	8 u.	WINDSTREEK. 8 uur.	2 uur.	8 uur.	LUCHTGESTELDHEID. 8 uur.	2 uur.	8 u
23	755,33	757,45	760,59	3,5	5,4	3,3	0,86	0,83	0,83	Z.W.	W.t.N.	W.t.N.	betrokken	betrokken	betro
24	765,07	764,93	765,08	2,1	4,4	3,0	0,90	0,82	0,87	W.t.N.	"	"	"	"	"
25	759,86	757,17	755,70	1,9	2,3	2,0	0,85	0,89	0,90	"	"	"	"	sneeuw	"
26	756,51	756,06	757,31	1,2	2,8	1,7	0,85	0,75	0,77	"	"	"	bewolkt	betrokken	"
27	759,94	759,50	759,76	0,7	1,8	0,2	0,90	0,71	0,85	"	W.N.W.	N.O.t.N.	betrokken	"	"
28	758,69	758,32	759,37	1,4	3,0	2,0	0,85	0,81	0,83	O.N.O.	O.N.O.	O.N.O.	"	"	"
29	759,14	758,33	758,13	0,5	2,6	2,0	0,91	0,84	0,85	"	"	"	bewolkt	"	"

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 4den Februarij
1853, *no.* 10.

ITALIE.

De Paus heeft bevolen, dat eene algemeene statistiek van de Pauselijke domeinen zoude vervaardigd worden, en dien ten gevolge heeft de minister van koophandel, de heer *Jacobini*, bij zijn ministerie eene centrale statistieke commissie hiertoe benoemd, terwijl elke provincie ook de hare zal benoemen. De kardinaal *Altieri* heeft deze commissie geopend met eene redevoering over de belangrijkheid der statistiek.

— Uit Rome meldt men, dat het geheime consistorie van kardinalen, dat den 24sten zoude plaats hebben, tot Februarij is uitgesteld, daar onderscheidene prelaten, die den kardinaalshoed bij deze gelegenheid zouden ontvangen, niet vroeger aldaar konden aankomen. Als het voornaamste onderwerp voor dit consistorie noemt men de wederinvoering en de nieuwe regeling van de kerkelijke hierarchie van Rome *in de Nederlanden*, even als die voor 2½ jaar in Engeland tot stand gekomen is.

TURKIJE.

De zaken van Montenegro nemen over het geheel eene zeer dreigende houding aan. Onder de Turken heerscht eene groote verbittering tegen de opstandelingen, sedert deze veldtogt als een godsdienstoorlog tegen de vijanden van *Mahomeds* leer is geschilderd. *Shenderberg* (de Poolsche renegaat graaf *Jelinsky*) is tot den rang van pacha verheven, ten einde hem door deze onderscheiding tegen de Montenegrijnen op te hitsen. In het geheele rijk moet elk Christelijk dorp op eigen kosten eenen man en een paard voor het leger leveren. Voortdurend trekken troepen door Serjevo naar de Montenegrijnsche grenzen; bovendien zullen onderscheidene duizenden Bosniërs langs de Dalmatische grenzen geposteerd worden; het hoofdkwartier van *Omer*-pacha zal voorloopig in Taslidca gevestigd worden.

De Montenegrijnen hebben den 15den dezer bij den aanval op het Turksche kamp 17 vaandels, waaronder een heilige standaard, eene aanzienlijke hoeveelheid wapens en buskruid, benevens 60 paarden buit gemaakt. Ook hebben zij ruim 300 afgekapte koppen van Turken medegenomen.

Het bestuur van Montenegro betaalt voor elk hoofd twee dukaten.

(Naar men verneemt, heeft de Oostenrijksche generaal vorst *v. Leiningen* Weenen verlaten, belast met eene officiële zending van den Keizer bij de Verhevene Porte, strekkende om de Turksche regering de bemiddeling der Oostenrijksche regering aan te bieden in den thans met Montenegro gevoerd wordende strijd.)

DUITSCHLAND.

Men houdt het voor zeer waarschijnlijk, dat een handelsverdrag van Pruissen met Oostenrijk voor den tijd van twaalf jaren tot stand zal komen. Mogt dit gebeuren, dan rekent men er op, dat het Tolverbond zal worden hernieuwd, met inbegrip van Hannover en de verdere staten van het Steuerverein.

(Eerlang zal, waarschijnlijk te Dresden, eene bijeenkomst gehouden worden van gevolmagtigden der tot de Darmstadter coalitie behoorende staten. Op voorstel van Beijeren zou daar het besluit genomen worden, dat, indien de onderhandelingen met Berlijn niet spoedig tot een resultaat leiden, de Darmstadter verbondenen onverwijld een Tolverbondsverdrag met Oostenrijk zullen sluiten.)

— Te Koningsberg is den 27sten Jan. de groote gaskuip in de gasfabrijk gesprongen; ofschoon er geen verdere ongelukken te betreuren zijn, heeft de stad toch den geheelen nacht zonder licht moeten blijven, naardien er slechts een gazometer in de fabrijk was.

— Te Heilbron is eene sleepvaartmaatschappij gevormd voor regtstreeksch verkeer met Keulen en Nederland. Reeds is voor deze dienst in Engeland een sleepschip aangekocht. De actiën waren zoo zeer gezocht, dat zij reeds alle geplaatst zijn.

— Een brief van den Zwitserschen bondsraad aan de regering van het kanton Bazelland, bevat de aanbeveling, om de besloten verbanningen der Fransche Israëlieten uit het kanton niet ten uitvoer te brengen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 30 Januarij.

In Mei l.l. zond de heer *J. Wilson*, een der grootste laarzenmakers te Bishopwearmouth, voor eene waarde van 320 £ schoenen en laarzen naar Australië. In de afgeloopene week werd hem daarvoor de som van 925 £ geremitteerd, zijnde dit het bedrag van den verkoop, na aftrek der onkosten.

— In de straten dezer hoofdstad bewegen zich dagelijks 3000 omnibussen, welke ieder 300 passagiers overbrengen, hetgeen op 2000 per week voor iedere omnibus komt. Wekelijks worden door de gezamenlijke omnibussen 6,000,000 menschen vervoerd, dat is jaarlijks 300,000,000. Men telt er 6000 koetsiers en conducteurs, 5000 knechts en staljongens, hetgeen een personeel van 11000 man vormt. De waarde der inrigtingen van de omnibussen der hoofdstad wordt op 422,000 p. st. geschat, te weten: voor de paarden 60,000 p. st., voor de voertuigen 300,000 p. st., voor de tuigen 60,000 p. st., voor bijkomende zaken 2000 p. st. De uitgaven bedragen voor voedsel 1,962,000 p. st. en 7,800 p. st. voor het beslaan der paarden. Hierbij moet men nog voegen 336,000 p. st. voor onderhoud.

— Dezer dagen was bij den vermaarden suikerbakker in de City, de heer *Pursell*, een kolossale bruiloftskoek ten toon gesteld, dien eenige hooggeplaatste vrienden van *Napoleon* voor het feest des Keizers hier hebben doen vervaardigen. De hierdoor welligt beleedigde nationaaltrots der Fransche pasteibakkers zal wel geene staatkundige moeijelijkheden veroorzaken. *Pursell's* fabrikaat is een waar meesterstuk.

De taart weegt zonder de figuren 320 pond. De versierselen bestaan in een kring van hoornen des overvloeds van sucre glacé, die de zegeningen van den te Bordeaux toegezegden vrede in de gedaante van bloemen en vruchten uitstrooijen. In het midden staat eene door Fransche adelaars overvleugelde albasten vaas, die een fraai bouquet van kunstbloemen bevat.

FRANKRIJK.

PARIJS, 31 Januarij.

Gisteren werd — zoo als reeds voorloopig is gemeld — Keizer *Napoleon III* met de gravin *de Montijo* in de kerk Notre-Dame plegtiglijk in den echt vereenigd door mgr. den aartsbisschop *Sibour*. De Keizerin werd te 11 uur met twee hofrijtuigen van het Elysée naar de Tuilleriën afgehaald, van waar zich de keizerlijke stoet in schitterenden optogt naar de sierlijk getooide hoofdkerk begaf, welke een prachtig schouwspel opleverde; al wat Frankrijk aan mannen van naam en rang bevat, was er vereenigd.

Men heeft er o. a. den Turkschen gezant opgemerkt, zittende (met gedekten hoofde) naast den pauselijken nuntius, met wien hij zich gedurende de plegtigheid herhaaldelijk heeft onderhouden.

De inrigting voorts der inwendige verfraaijing, zoo snel tot stand gebragt, was zeer fraai. Men had daartoe o. a. verbezigd aan hermelijn, meer dan 1200 meters lengte bij eene breedte van drie meters.

De Keizer was in de uniform van opperbevelhebber, met witte pantalon en hooge laarzen met sporen. De Keizerin had een wit satijnen kleed, met wit fluweelen baskes, waarover een kanten rok opgenomen. Op hare goudblonde lokken rustte de diadeem en om haar middel de ceinture, met saphiren en diamanten bezet, welke beide stukken ook *Maria Louisa* bij gelijke plegtigheid had gedragen. Ook het kleed der Keizerin flonkerde van diamanten en edelgesteenten. — De Keizer had het groote lint van het legioen van eer om, dat *Napoleon I* bij zijne inhuldiging had gebruikt.

(Door een' geloofwaardigen ooggetuige wordt aldus het voorkomen der Keizerin beschreven: Een elk verwachtte een rijk getooide, geheel met diamanten en kanten uitgedoste vrouw, met een stoutmoedig uiterlijk en eene trotsche houding te zien. Die, welke men werkelijk zag, was eene schoone vrouw met uitstekende manieren, hare kleeding was zeer eenvoudig voor eene Keizerin, haar voorkomen schuchter, bedeesd en eenigzins treurig, haar tred was schroomvallig. Het voorkomen des Keizers was blijkbaar opgeruimd, hetgeen des te meer in het oog viel, omdat anders zijn gelaat gewoonlijk eene koele en onverschillige uitdrukking tekent.)

De geheele nationale garde was onder de wapens, en stond, benevens de troepen van het bezettingsleger, langs den weg geschaard, die het hoogtijdspaar moest passeren. Er was eene ontzettende volksmenigte op de been.

Op den weg naar Notre-Dame bevonden zich afgevaardigden van verschillende gemeenten met de maires en adjunct-maires, als ook al de industriële en philantropische korporatiën van Parijs enz., met de banieren, die de Fransche en Spaansche kleuren hadden.

De spoorwegen hebben gisteren en heden meer dan 200,000 vreemdelingen in de hoofdstad gebragt. De massa nieuwsgierigen was zoo digt ineengedrongen, als er maar zelden een voorbeeld van was; de tuin van de Tuilleriën en de place de la Concorde waren letterlijk gevuld.

De houding van het volk langs den weg, dien de keizerlijke stoet nam, was voldoende, doch er heerschte geen geestdrift onder de menigte.

Op den terugtogt echter werden de Keizer en de Keizerin luider begroet; de schoonheid der jeugdige vrouw wekte algemeene bewondering; hare gewone bleeke tint was door den indruk der plegtigheid nog albaster.

De geheele plegtigheid — die door goed weder begunstigd werd — heeft zich overigens door geen enkel belangrijk incident gekenmerkt.

Na den afloop vertrok de Keizer en de Keizerin naar Saint Cloud, begeleid door de moeder der Keizerin, prins *Jérôme*, diens zoon, en de graaf *de Montebello*. Aanstaanden Zaturdag zal het hooge paar binnen deze hoofdstad terugkeeren.

Bij deze gelegenheid zijn alle disciplinaire straffen kwijtgescholden, en heeft de Keizer aan de troepen een dubbel rantsoen wijn toegekend.

— Heden is werkelijk de aangekondigde amnestie verschenen. Aan 3000 veroordeelden, in zake de onlusten van Dec. 1851, is genade geschonken. In het geheel zijn thans nog 1200 personen gebannen of tot transportatie veroordeeld.

De namen der begenadigden zullen eerstdaags openbaar gemaakt worden.

— De Keizer zal voor zijne rekening de collier van 600,000 fr. koopen, welke de Keizerin van den gemeenteraad ten geschenke ontvangen, maar geweigerd had. De Keizer wil niet, dat zijne echtgenoot van dit kleinood verstoken blijve.

— Twee feën arbeiden aan de zamenstelling van de kleederen der Keizerin, mevr. Vignon en mejufvrouw Palmyre. De eene houdt zich onledig met het toilet van den dag; de andere met dat van den avond. Mevr. *Vignon* beëindigt thans vierendertig allerbekoorlijkste kleedjes, waaronder uitmunten drie ochtend-peignoirs, rijk geborduurd en bezet met Valenciensche en Mechelsche kanten, gevoerd met verschillende voeringstoffen, als rose, blaauw en wit; twee kamerjassen, de eerste van zwart fluweel, met antiek hemelsblaauw moirée revers, en de tweede van *Gros de navarre*, gevoerd met wit pluche; een kleed van antiek rose moiré, met zeer lange panden, en gegarneerd met fraaije kanten en witte veren; een kleed van groene taf met volans, gegarneerd met gekrulde veren; en een van malvekleurige taf met volans, afgezet met Brusselsch kantwerk. Mejufvr. *Palmyre* van hare zijde is thans bezig aan een twintigtal niet minder fraaije avond-japonnen, die de eerste nog in schoonheid overtreffen, waarbij nog gevoegd moeten worden onderscheidene anderen van goud- en zilverstof voor gala en andere feestelijke gelegenheden.

— Door een zonderling toeval bloeijen thans in de kasten van het museum van natuurlijke geschiedenis te Parijs twee planten, die in den beginne dezer eeuw naar Europa gevoerd zijn, en er nog nimmer bloem hadden, de *Napoleona Imperialis* uit het koningrijk Owara, en de *Lapageria alba* van Valparaiso. (Deze laatste plant werd zoo genoemd naar de Keizerin *Josephine*, geboren *de la Lapagerie*.)

— De baron *de Kessel* heeft eene zeer belangrijke collectie naturaliën, enz., medegebragt van Borneo, Sumatra en Java, waar hij zich gedurende elf jaren, meestal te midden van wilde volksstammen, met een wetenschappelijk onderzoek heeft bezig gehouden.

— Er is in Egypte, ongeveer vijf mijlen van Caïro, bij den eersten waterval, eene stad ontdekt, welke geheel onder den grond bedolven ligt. Een Arabier, die bemerkt had, dat een voorwerp, op het hoofd van een sphinx gelijkende, boven den grond uitstak, maakte daarop eenen Franschman opmerkzaam; deze begon op die plaats eenige ontgravingen, en heeft eene straat ontdekt, waarin zich 38 graftombes van graniet bevinden. De Pacha van Egypte heeft het terrein aan den Franschman afgestaan, die er eene menigte merkwaardigheden heeft gevonden.

Van den 1sten Februarij. Volgens den heden verschenen *Moniteur* zal er geene gedeeltelijke amnestie verleend worden. De Keizer is alleen bereid om gratie te verleenen, wanneer de bannelingen of uitgewekenen beginnen met te verklaren, dat zij zich aan zijne regering onderwerpen. Volgens een in omloop zijnde gerucht, zal te dien opzigte echter eene uitzondering gemaakt worden ten gunste der gebannen generaals.

Een ander gerucht zegt, dat tusschen Frankrijk, België en de Nederlanden eene internationale tol-overeenkomst tot stand zal komen.

— Een onbeduidend voorval heeft op het bijgeloovig gemoed des Keizers een' diepen indruk gemaakt. Bij het terugkeeren op de Tuilleriën van de huwelijksplegtigheid is de kroon, welke boven het rijtuig des Keizers prijkte, afgevallen. Sedert *Lodewijk XVI* hebben alle nieuwe regeringen soortgelijke voorteekenen gehad.

— Miss *Howard* (die nu, na het huwelijk van den Keizer, te Parijs *te veel* is) is naar Bologne vertrokken. De schoone Engelsche heeft vrij hevigen tegenstand geboden; men deed haar echter verstaan, dat zij aan de betamelijkheid in haar eigen belang dit offer moest brengen. Men gelooft echter niet, dat hare ballingschap altijddurend zal wezen, en men blijft nog steeds arbeiden aan het kasteel Beauregard, bij Lucienne, hetwelk in den vorigen zomer voor haar is gekocht voor 600,000 fr.

BELGIE.

BRUSSEL, 31 Januarij.

Men rekent, dat, als de andere voorsteden, even als het kwartier Leopold, met Brussel vereenigd zullen zijn, die stad eene bevolking van 300,000 hoofden zal tellen. Deze vereeniging vindt echter, in het belang van een aantal bijzondere personen, meer tegenstand dan die van het genoemde kwartier.

— Voor eenige dagen werd er eene bezending geld van hier naar Parijs gedaan. volgens de verklaring des verzenders voor eene waarde van 54,000 frs. De geldswaarden waren in zes behoorlijk verzegelde zakken. Te Parijs wilden de douanen zich verzekeren of er geen bedrog onder schuilde. Te dien einde deden zij de zakken openen, en vonden onder het geld goudbaren ter waarde van 340,000 fr. De douanen namen de goudbaren in beslag. De persoon, voor wien het geld bestemd was, heeft het teruggekregen, met betaling van 1000 frs. boeten, mitsgaders 300 frs. inkomende regten, en eene aanzienlijke vermeerdering van vrachtprijs.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Uit het voorloopig verslag, uitgebragt door de commissie van rapporteurs, over het gewijzigd wets-ontwerp, houdende bepalingen ter uitvoering van art. 187 der grondwet *(inkwartieringen enz.)* blijkt, dat nagenoeg algemeen de in de afdeelingen tegenwoordig zijnde leden verklaard hebben, zich niet te kunnen vereenigen met de wijze, waarop de regering, blijkens § 1 der tot het gewijzigd ontwerp behoorende memorie van toelichting, art. 187 der grondwet wil opgevat hebben. Zij konden geenszins toegeven, dat bij de uitvoering van dat grondwets-artikel de taak der wetgevende magt zich zou moeten bepalen tot het regelen der uitzondering voor tijden van oorlog, waarvan het 3de lid spreekt; zoodat de wetgeving met de regeling voor gewone tijden van al hetgeen de inkwartieringen en verdere verstrekkingen voor 's Konings legers of vestingen betreft, niets zou te doen hebben. Integendeel hielden zij het daarvoor, dat ook deze laatste regeling tot het gebied der wetgeving behoort, zonder andere beperking dan het bepalen van den voet der schadeloosstelling, waarvan in het 2de lid van art. 187 wordt gewaagd; welke bepaling aan de daar bedoelde reglementen is overgelaten. Alleen heerschte verschil van gevoelen over de vraag, of de grondwet te dezen aanzien een stellig en gebiedend voorschrift bevat, dan wel of de grondwetgever geacht kan worden, in dit opzigt zijnen wil minder bepaald en duidelijk te hebben uitgedrukt. Er waren verscheidene leden die tot deze laatste zienswijze overhelden; maar ook deze vereenigden zich in zoover met de overigen, dat door hen de wenschelijkheid en noodzakelijkheid eener wettelijke regeling van geheel het onderwerp van inkwartieringen en verdere verstrekkingen, bij art. 187 bedoeld, buiten allen twijfel werd gesteld. Ook dan wanneer de grondwet die regeling alleen toeliet, niet gebood, lag zij, huns inziens, in den aard der zaak.

'S GRAVENHAGE, 1 Februarij.

Z. M. de Koning heeft tot Hoogstdeszelfs opperhofmaarschalk, in plaats van wijlen den baron *van Doorn van Westcapelle*, benoemd Z. Exc. den minister van staat *Schimmelpenninck van der Oye*, thans opper-ceremoniemeester. Z. Exc. is eergisteren in deze residentie aangekomen.

— De Koning heeft tot HD. opper-ceremoniemeester benoemd, Z. Exc. den graaf *van Randwijck*, oud-minister van binnen- en van buitenlandsche zaken.

— Bij besluit van gisteren heeft Z. M., in afwachting van eene geheele herziening der wetgeving op de visscherijen, nu reeds willende voortgaan met het opheffen van belemmerende voorschriften, het geheele art. 6 van het Kon. besluit van den 15den Nov. 1825 (*Stbl.* no. 75), nopens de kustvisscherij in Zuid- en Noord-Holland, ingetrokken.

— Eergisteren is de gewone raad van ministers niet vergaderd geweest. Men wil daaruit afleiden, dat de voorbereidende werkzaamheden van den ministerraad, tot het in gereedheid brengen van ontwerpen van wet, ten minste voor het oogenblik, ten einde zouden gebragt zijn.

— Bij gelegenheid der viering van het keizerlijke huwelijk te Parijs, is er in de R.-K. kerk op de Prinsessegracht, eene plegtige mis gevierd. Z. Exc. de Fransche minister bij ons hof, baron *d'André*, gaf des middags groot diner en des avonds bal, terwijl zijn hotel fraai verlicht was.

Van den 2den. Z. M. de Koning is gisteren avond uit deze residentie naar het Loo vertrokken.

— De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal, de heer *Dullert*, bevindt zich sedert eenige dagen wederom in deze residentie. Men verneemt thans stellig, dat de Tweede Kamer der Staten Generaal bijeengeroepen is tegen Dingsdag, den 15den Februarij aanstaande, tot hervatting van hare werkzaamheden.

Onder de verschillende ontwerpen van wet, die aan hare overwegingen zullen worden onderworpen, behooren, in de eerste plaats, gelijk vroeger gemeld is, dat over het *armbestuur*; en ten tweede, zoo als thans wordt verzekerd, dat over de *Regterlijke Organisatie*.

Dit laatste ontwerp moet dezer dagen aan den Raad van State verzonden zijn. Het zou, naar men wil, wat den inhoud aangaat, aanmerkelijk verschillen van dat, hetwelk in het vorige jaar bij de Tweede Kamer aanhangig is geweest en toen de goedkeuring dier vergadering niet heeft mogen verwerven, hetgeen de aftreding van den toenmaligen minister van justitie ten gevolge had.

AMSTERDAM, 1 Februarij.

In eene alhier gehouden vergadering van reeders en boekhouders is ter sprake gebragt de jongste vracht-vermindering bij de N. H. M. Men heeft besloten, om voorloopig de zaak te laten rusten en een ieder vrij in zijne handelingen te laten. Echter is de reeds vroeger benoemde commissie belast om nadere maatregelen nopens deze aangelegenheid voor te stellen.

— Door de heeren *Benten en Zoon* alhier is een rijk en smaakvol geschenk in zilver, bestaande in een vorstelijk dessert middenstuk en twee kandelabres, vervaardigd op last van het comité der Spaansche fondsenhouders in Nederland, namens deszelfs committenten, en bestemd om te worden aangeboden als een aandenken van erkentelijkheid en hulde aan Z. Exc. den baron *Sirtema van Grovestins*, Zr. Ms. gezant te Madrid, voor diens betoonden en nog steeds blijkenden buitengewonen ijver in de bevordering der belangen van de schuldeischers van Spanje hier te lande. Dit bewijs van achting en dankbaarheid, vleijende voor den wakkeren diplomaat, moet tevens bij Z. M. den Koning en HD. regering eene zelfvoldoening achterlaten, als strekkende tot een volledig antwoord op de veelvuldige en vaak onbillijke aanmerkingen nopens de wijze, waarop Nederland in andere landen vertegenwoordigd en onze belangen daar behartigd worden.

— Men kent de regtsgedingen, waartoe de gelijktijdige vervulling door den heer mr. *J. Rau* der betrekkingen van vice-president van het prov. geregtshof in Gelderland en van lid der staten van die provincie, hebben aanleiding gegeven. Thans verneemt men, dat mr. *J. Rau* den 18den dezer zijn ontslag genomen heeft als lid der provinciale staten van Gelderland.

— Bij den gemeenteraad is onder anderen de grief weggenomen wegens het betalen van poortgelden in de onderscheidene steden. Desniettegenstaande worden voor alsnog óf uit militaire belangen óf ter verzekering van de rigtige inning van stedelijke belastingen, in sommige plaatsen, de poorten des nachts gesloten. Het is echter de wil der hooge regering, dat het sluiten der poorten in geenen deele het vrije verkeer der ingezetenen zal belemmeren, en zijn dezer dagen de militaire autoriteiten in de plaatsen, waar de poorten nog gesloten worden, aangeschreven daarvoor wel bijzonder te waken.

— Onze correspondent te Nieuwediep had voor eenige dagen gemeld, dat het vertrek van suppletie-troepen naar Suriname was verhaast, ten gevolge van ongeregeldheden, welke *aldaar* zouden zijn voorgevallen. Dit berigt was, naar wij heden vernemen, in zoo verre onjuist, dat die ongeregeldheden niet te Suriname, maar te Cayenne hebben plaats gehad, en dat uit dien hoofde de spoedige aankomst der suppletie-troepen te Suriname werd wenschelijk geacht. Zeer te regt meldt dan ook de *Staats-Courant* van heden, dat bij de regering geen berigt hoegenaamd van ongeregeldheden te Suriname is ontvangen. (*H. B.*)

ROTTERDAM, 1 Februarij.

De commissie tot daarstelling van eene inrigting voor doofstommen-onderwijs, *uitsluitend naar de Duitsche methode*, had gisteren avond de leden en donateurs opgeroepen tot het houden eener algemeene vergadering, in de concertzaal in de Bierstraat alhier, om verslag te geven van hare bemoeijingen enz. Te zes uur verzamelde zich daar een aanzienlijk getal belangstellenden en had men het genoegen te vernemen, dat de inrigting als gevestigd kon worden beschouwd, tot welke vestiging men thans wenschte over te gaan.

Het getal leden en donateurs bedraagt op dit oogenblik reeds 368 en de jaarlijksche bijdragen *f* 1252.50 en de giften voor *eens* *f* 2166. Nadat vervolgens het door de commissie voorgedragen ontwerp-reglement door de vergadering was aangenomen, heeft eerstgemelde, hare taak voltooid achtende, zich ontbonden verklaard en de leden uitgenoodigd tot het benoemen van een definitief bestuur. Het moet, volgens de bepalingen van het gearresteerde reglement, bestaan uit 9 leden; onder welke er drie mogen zijn uit andere plaatsen.

Bij volstrekte meerderheid werden alsnu tot leden van het bestuur gekozen de heeren dr. *J. B. Molewater*, dr. *G. van Charante*, *M. Polano*, *P. A. Keuls*, *P. van der Dussen van Beeftingh* en *J. H. C. van der Kun*, allen alhier, en de heeren dr. *A. Maas*, te Schiedam, dr. *Timmers Verhoeven*, te Dordrecht, en dr. *C. J. Vaillant*, te Maassluis.

Het voorstel, om het beschermheerschap der instelling den burgemeester aan te bieden, werd bij acclamatie aangenomen.

Insgelijks werd bij acclamatie tot hoofdonderwijzer benoemd de heer *Hirsch* en tot secretaris de heer *A. Symons*.

Van den 2den. Bij de veelvuldige communicatie met stoombooten tusschen deze plaats en Engeland, Frankrijk enz., zal met primo Mei aanstaande eene nieuwe gevoegd worden tusschen hier en Koppenhage en Petersburg. Bereids is daarvoor een nieuw stoomschroefschip van 700 tonnen met krachtige machinen in aanbouw en berekent men dat de reis in p. m. 7 dagen zal worden afgelegd.

Men spreekt ook van eene stoomvaart van hier op diverse plaatsen in de Middellandsche zee; het kan niet anders of de handel met genoemde plaatsen zal daardoor een krachtige ontwikkeling te gemoet gaan.

LEIDEN, 1 Februarij.

Aanstaanden Dingsdag, den 8sten dezer, te 12 uur des middags, zal de hoogleeraar *G. J. Verdam* de waardigheid van rector magnificus overdragen aan den hoogleeraar *T. G. J. Juynboll*, met het houden eener plegtige redevoering.

GOUDA, 28 Januarij.

Heden is door den gemeenteraad alhier toegestaan aan de heeren *Westerman* en *Robbé*, te Amsterdam, de stad met oekonomisch gas te verlichten, en wel voor de som van *f* 6000. Men verwacht nu hierop de autorisatie van heeren Gedeputeerde Staten nog.

TILBURG, 31 Januarij.

Gisteren avond heeft het paardenspel onder directie van *M. Blanus* en *L. Dassie* zijne eerste representatie alhier gegeven, welke zeer druk besocht was. Op het oogenblik dat de laatste tour zoude worden voorgesteld, werdt het publiek met

TE ZEGELEN

schrik bevangen door het gekraak van het instorten der zitplaatsen in de noordzijde der tent. Meer dan 300 personen op de 3de en circa 200 op de tweede plaats aan die zijde gezeten, stortten eensklaps van eene hoogte van omtrent 3 ellen naar beneden. Een persoon heeft daarbij eene dubbele beenbreuk bekomen, terwijl verschillende anderen min of meer, doch niet gevaarlijk, zijn gewond geworden.

HILVERSUM, 29 Januarij.

Naar men verneemt, heeft alhier eene gruwelijke, der menschheid onteerende mishandeling van een kind, plaats gehad. Een meisje van 19 jaren, uit een eerste huwelijk, hetwelk bovendien door toevallen als anderzins, reeds ongelukkig was, blijkt het voorwerp van haat en verachting, zoo van eigen vader als van hare stiefmoeder te zijn geweest, en wel zoodanig, dat men vermoeden moet dat het voornemen bestond om dit ongelukkige schepsel door honger en gebrek te doen omkomen. Reeds 1½ jaar lang hebben deze onmenschen haar als een zwijn achter de deur in een soort van hok, zoo bekrompen gehouden, dat het zich niet uitstrekken of opstaan konde, waardoor het in alle vuil en drek als het ware met de knieën tegen de borst vergroeide. Eenmaal in de week werd het hok als van een varken met de greep uitgemest, terwijl men met een paar emmers water over en rondom haar heen te werpen, dit voor mooi genoeg achtte en het meisje zelve maar in haar vuil liet liggen, zonder te reinigen. Het is gebleken, dat zij niet veel meer dan beestenvoeder verkreeg. Wij vernemen, dat van regeringswege een onderzoek naar deze afschuwelijke daad is ingesteld. Het is de algemeene wensch, dat deze onmenschen hunne geregte straf niet ontgaan.

ZWOLLE, 31 Januarij.

Aan de Dedemsvaart heeft in den nacht van Vrijdag op Zaturdag jongstleden een bedroevend voorval plaats gehad, in den molen van *Minke*. De twee molenaarsknechts *Jan Stegeman* en *Willem Otten* hadden den vorigen avond, alvorens zich ter rust te begeven, doorgebrande kolen in eene op hun vertrek aanwezige kagchel gelegd, ten einde den voorraad van olie tegen de vorst te behoeden. In die kagchel was echter geen pijp, noch schoorsteen, zoodat de kolendamp zich in het vertrek verspreidende, de genoemde personen in zulk een groot gevaar bragt, dat de laatstgenoemde des morgens levenloos werd gevonden en *Jan Stegeman*, hoewel nog levende, zich in eenen bedenkelijken toestand bevindt. De overledene was een jongeling van nog geen twintig jaren.

VENLO, 31 Januarij.

In het naburige gehucht Afferden hebben dezer dagen eenige ongeregeldheden plaats gehad bij gelegenheid van den verkoop van gemeente-goederen. De burgemeester en de overige autoriteiten, alsmede de notaris zijn gevlugt, ten einde de ongeregeldheden niet nog ernstiger te doen worden. De orde werd echter spoedig door eene brigade gendarmerie hersteld en de verkoop werd in tegenwoordigheid der gewapende magt voortgezet. Later is tegen de belhamels proces-verbaal opgemaakt.

LEEUWARDEN, 31 Januarij.

Naar wij vernemen, is kort geleden door den heer *D. Tammes*, nabij Dockum woonachtig, de gesteldheid opgenomen van het hoofd te Oostmahorn en tevens de geschiktheid dier plaats, om van daar op Londen eene stoomboot in de vaart te brengen, ten einde zoodoende het vee van Dockum en omgelegen plaatsen, met gebruikmaking der nieuw aan te leggen grindwegen in Oostdongeradeel, enz., te gemakkelijker naar Londen te vervoeren en te gelijker tijd de met granen en vee beladen schepen, van Groningen naar Londen bestemd, de gelegenheid te geven, te Oostmahorn over te schepen, in plaats van het traject over Harlingen te moeten nemen.

VALTHE, 30 Januarij.

Gisteren waren *H. Elting* en *G. Nijmeier*, zoon en behuwdzoon van de wed. *Elting*, te Valthe, bezig met het maken van veengruppels boven de Langeheiten, honderd el ten noorden van de bekende Romeinsche brug. Onder het werk stiet één hunner met de spade op een stuk hout; hij dacht, dat het keenhout was; dit bevestigde zich echter niet. Nu kwam de gedachte bij hen op, dat het wel een overblijfsel kon zijn van vroegere dagen. Inderdaad werd hun vermoeden in zoo ver bevestigd, dat ze een wiel ontdekten van pl. m. acht palmen in diameter, met den naaf loodregt naar beneden gekeerd, waarin de spaken bijna loodregt waren bevestigd, en 1½ voet onder 't veen bedolven. Zeer voorzigtig vatteden beide personen het wiel aan, ten einde het in zijn geheel uit het veen te heffen. Het is echter aan stukken gevallen. De opdelvers hebben geen spoor van ijzer aan hetzelve gevonden, maar wel ontdekt, dat het uit eikenhout was vervaardigd. — Voor een jaar is in de nabijheid van de plaats, waar men thans het wiel heeft gevonden, door *J. Mulder* en *J. Weggemans*, ook Valthers, eene lederen tasch uit het veen gegraven, waaraan men de duidelijkste kenteekenen meende te vinden van een' ransel, bij de krijgslieden in gebruik geweest.

GRONINGEN, 3 Februarij.

Den 31sten Januarij had hier weder de gewone jaarlijksche vergadering der leden van de instelling ter eere van WESSEL GANZEVOORT plaats. Uit de rekening en het verslag bleek, dat het kapitaal met *f* 414,64 in het afgeloopen jaar was vermeerderd, en nu *f* 1781,16 bedroeg; welke som evenwel nog veel te gering is om uit de renten ook maar ééne kleine beurs aan minvermogende studenten te schenken. Treurig was het te vernemen, dat jaarlijks onderscheidene veelbelovende jongelingen hier in de Godgeleerdheid wenschen te studeren, doch dit niet kunnen, dewijl hier niet eens de beurs voor hen bestaat. Mogt de opmerkzaamheid van welwillende menschenvrienden toch ook meer op dit gebrek vallen, om het te verhelpen!

— Heden werd aan onze Hoogeschool bevorderd tot Doctor in de Regten de heer J. LINTHORST HOMAN, van Assen, na het verdedigen van eenige *Quaestiones Juris Inaugurales*.

— In de vergadering van het *Genootschap ter Bevordering der Natuurkundige Wetenschappen* alhier, van gisteren avond, werd de spreekbeurt vervuld door den heer dr. R. WESTERHOFF, die in eene uitvoerige rede een betoog voordroeg aangaande den eerstbekenden ouden toestand van de kuststreek bepaaldelijk dezer provincie, en waarbij hij o a. in vele bijzonderheden trad nopens de gesteldheid onzer wierden, waaruit, in verband met de beschrevene geschiedenis en andere natuurkundige waarheden, mede en vooral moet worden besloten tot de zeer hooge oudheid, waarin onze provincie reeds moet zijn bewoond en bebouwd geweest, eene oudheid die veel verder schijnt op te klimmen, dan algemeen wordt aangenomen.

— Maandag avond l.l. had hier weder eene openlijke algemeene vergadering plaats van de *Afdeeling Groningen der Nederl. Maatschappij tot Afschaffing van sterken drank*. Daar bij deze vergadering een algemeene en vrije toegang wordt verleend, om het doel dier maatschappij des te beter te kunnen bereiken, was het niet te verwonderen, dat in de ruime zaal geene plaats onbezet bleef, waartoe gewis ook bijdroeg de omstandigheid, dat op dien avond het woord werd gevoerd door den hoogleeraar HOFSTEDE DE GROOT. Deze gaf der vergadering in korte trekken terug, 't geen hij onlangs, in eene openlijke vergadering van het Departement Groningen van de *Maatschappij tot Nut van 't Algemeen*, uitvoerig had voorgedragen nopens de treurige gevolgen, die het gebruik van den sterken drank heeft op het welzijn van den staat en zijne bevolking, en welke redevoering ook daar op velen een' diepen indruk heeft gemaakt.

Ook nu werden de betoogen van den hooggeachten spreker met de meeste belangstelling ontvangen en met de uiterste aandacht aangehoord. — Indien de afdeeling Groningen der voornoemde Maatschappij op deze wijze voortgaat met het uitbreiden van hare waarlijk noodzakelijke pogingen tot heil der maatschappij, dan zal hare zaak gewis ook hier meer en meer deelneming vinden, en kan het niet missen, of de velen, die met haar over de zaak zelve gelijk *denken*, zullen met haar ook gelijk willen *doen*, en door werkelijke deelneming de pogingen der afdeeling helpen bevorderen.

— Gisteren heeft het prov. geregtshof uitspraak gedaan in de zaak van J. W. M., commissionair en graanhandelaar alhier, en dezen, ten opzigte van de beschuldiging van bedriegelijke bankbreuk *van alle regtsvervolging ontslagen*, doch den bedoelden wel gelijk verklaard aan het wanbedrijf van enkele bankbreuk, en hem diensvolgens veroordeeld tot de boetstraf van eenzame opsluiting voor den tijd van 3 maanden en in de kosten der procedure.

— Sedert een' geruimen tijd werden uit de moestuinen buiten de Boteringepoort onderscheidene moesgroenten ontvreemd, zonder dat de dader bekend werd. In den nacht van Zaturdag op Zondag j.l., op nieuw uit een' tuin van A. MENNES, eene aanzienlijke partij moeskoppen vermist wordende, viel het vermoeden op den persoon van E. M., timmerman en moesker, wonende buiten de Ebbingepoort. Een in zijne woning ingesteld onderzoek had tot resultaat, dat eene zoodanige partij moes werd gevonden onder de bedstede, zonder dat de aankomst behoorlijk konde worden bewezen; op de bekentenis van bovenbedoelden M., dat hij de dader van den diefstal was, werd hij in bewaring genomen en is door de arrondissements-regtbank regtsingang met bevel van gevangenneming tegen hem verleend.

— Tot de oprigting van eene school voor doofstommenonderwijs, naar de Duitsche methode, te Rotterdam, ten welken einde een aantal geachte geneeskundigen aldaar zich tot eene commissie hadden vereenigd, werd eene circulaire door die commissie aan de ingezetenen dier stad gerigt. Deze circulaire heeft aanleiding gegeven tot zeer verschillende beschouwingen omtrent de leerwijze, welke bij het doofstommen-onderwijs verdient gevolgd te worden en wel bepaaldelijk omtrent die, waarvan men zich bij het reeds sinds 1790 bestaande Instituut te Groningen bedient, in tegenoverstelling van de Duitsche methode. Vond de inrigting van het Instituut te Groningen en de daar gevolgde leerwijze eenen verdediger in den schrijver van drie achtervolgende artikelen van de *Rotterdammer Courant* van den 11den, 14den en 16den December l.l., zij werd daarentegen hevig bestreden door den president van bovengezegde commissie, dr. J. B. MOLEWATER, die de Duitsche methode in eenige achtervolgende artikelen in dezelfde *Courant* tegen de Nederlandsche methode verdedigde. De afkeurende beoordeeling der leerwijze van doofstommen, aan het Instituut te Groningen gevolgd, deed de hoofddirectie van het Instituut besluiten, om aan de beide Instituteuren, de heeren dr. C. GUYOT en mr. R. T. GUYOT, op te dragen, eene volledige en naauwkeurige opgave der aan het Instituut gevolgde leerwijze te ontwerpen en de gronden uiteen te zetten, waarop die leerwijze de voorkeur verdient boven het uitsluitend volgen der zoogenaamde Duitsche methode. Ten gevolge van die opdragt is eene verdediging dier leerwijze door de heeren GUYOT ontworpen, die thans het licht ziet. Bij het verschil van meeningen in dezen, wenschen wij de aandacht te vestigen op deze verdediging, die daarom belangrijk geacht mag worden, omdat zij uitgaat van mannen, wier geheele leven toegewijd is geweest aan het vinden der beste middelen, om doofstommen als nuttige leden aan de maatschappij terug te geven en die hunne studiën betrekkelijk deze zaak niet alleen praktisch, maar ook theoretisch voortzettende, daardoor bewijzen, hunne onvermoeide pogingen in 't werk te stellen, om langs de beste wegen tot waren vooruitgang te geraken.

— Nadat in de laatste dagen onderscheidene proeven met den nieuw opgerigten stoomkorenmolen van den heer P. MULDER alhier waren genomen, welke steeds naar wensch zijn uitgevallen, hebben de werkzaamheden Dingsdag l.l. een aanvang genomen en worden die met kracht voortgezet. Volgens de verklaring van deskundigen beantwoordt deze molen volkomen aan het doel. Ze is vervaardigd in de ijzergieterij van de heeren NERVING BÖGEL en COMP., te Deventer, aan welke heeren voor het vervaardigen van deze machine groote lof wordt toegekend.

— Bij besluit van den 31sten Januarij j.l., heeft Z. M. eervol ontslag verleend aan G. P. STUTTERHEIM JR., mr. F. L. VAN SONSBEECK en aan W. CRAEIJVANGER, als 1ste luitenants bij de dienstdoende schutterij te Groningen, den laatstgenoemde uit hoofde van verandering van woonplaats, — en benoemd tot 1ste luitenants, mr. B. D. H. TELLEGEN, jhr. mr. J. F. LEWE en mr. E. J. J. B. CREMERS, thans 2de luitenants, en tot 2de luitenants, mr. J. W. VAN UILDRIKS, thans serg., P. TETRODE en J. HESSELINK, thans schutters.

— Omtrent het bestaan der longziekte in deze provincie zijn geene nadere berigten ingekomen.

— Wij vernemen van goederhand, dat bij besluit van den akademischen senaat der Leidsche hoogeschool, van gisteren, *honoris causâ* tot *phil. theor. mag. litt. hum. doctores* zijn benoemd de heeren WILLIAM WRIGHT, een met lof bekend jeugdig Engelsch orientalist, en ABRAHAM KUENEN, theol. doct. en onlangs tot prof. extraord. in de godgeleerdheid aan die hoogeschool benoemd.

— Wij nemen het volgende berigt van hier over uit de *Amst. Ct.*: „Dezer dagen hebben wij met belangstelling kennis genomen van eene verzameling van 21 groote natuurkundige kaarten, door de ervaren en kundige hand van den heer J. JAEGER alhier op breede schaal bewerkt, welke evenwel niet op de gewone wijze publiek gemaakt, maar, zoo als wij vernemen, eerstdaags aan Z. M. den Koning aangeboden zullen worden, als eene proeve van vaderlandsche kartographie. Hoewel genoemde heer JAEGER uit zijn vroegeren arbeid in dit vak reeds gunstig genoeg bekend is, meenden wij evenwel van deze uitstekende vrucht zijner geographische studiën een enkel woord te moeten zeggen.

„Wij willen bij beperkte ruimte hier slechts oppervlakkig den rijken inhoud dier kaarten opgeven, als voorstellende: 1) de klimaten, 2) de luchtstroomingen, 3) de verdeeling en verbreiding van den regen, 4) de zee- en stroomgebieden, 5) de stroomingen der zee, 6) de gewone zeewegen, 7) de verdeeling der werelddeelen, 8) het hooge en vlakke land, 9) de vulkanen, 10) geschiedenis der ontdekkingen en volkplantingen, 11) de reizen om de wereld, 12) ontdekkingstogten, 13) de Nederl. ontdekkingen, 14) Nederland met zijne tegenwoordige en voormalige bezittingen, 15) de Spaansche en Portugesche bezittingen in de 16de eeuw, 16) verspreiding der menschen, 17) verspreiding der menschen-rassen, 18) verdeeling der volken naar hunne leefwijze, 19) verspreiding der godsdiensten, 20) statenstelsels, 21) statistiek."

— Door een der leden van de Gedeputeerde Staten, werd gisteren middag in het bijzijn van den hoofd-ingenieur van den waterstaat alhier, aan het lokaal van het provinciaal bestuur, bij inschrijving en opbod, onder nadere goedkeuring aanbesteed:

1. *Het onderhouden van- en het doen van eenige herstellingen aan de lokalen en meubelen van het Provinciaal Geregtshof, de Arrondissements-Regtbank met de woning van den Concierge te* Groningen, *met bijlevering der noodige materialen, ingaande met de kennisgeving der approbatie en eindigende met ult. December* 1853.

Hierop zijn veertien biljetten van inschrijving ingekomen. De inzet werd bepaald op *f* 300 met eene telkenmale verhooging van *f* 10, en is R. MEIJER, alhier woonachtig, aannemer geworden voor *f* 540.

2. *Het doen van eenige herstellingen aan- en het dagelijks onderhouden van het Huis van Burgerlijke en Militaire verzekering te* Groningen, *met bijlevering der daartoe benoodigde materialen, ingaande met de kennisgeving der approbatie en eindigende met ultimo December* 1854.

Op dit perceel waren elf inschrijvingsbiljetten aanwezig. Ook de inzet van dit werk werd bepaald op *f* 300, telkens met *f* 10 verhooging; hiervan is R. MAAS, alhier, aannemer geworden voor *f* 480.

De wettig gedomicilieerde bevolking der gemeente *Scheemda*, op ultimo December 1852, bedroeg, van het mannel. geslacht 1821 en van het vrouwel. geslacht 1901, te zamen 3722.

In 1852 zijn hier te lande met den post vervoerd 12,308,410 port betalende brieven, als: 9,664,141 binnenlandsche en 2,644,269 buitenlandsche. In 1851 waren er vervoerd 10,791,245, als: 8,522,786 binnenlandsche en 2,268,459 buitenlandsche. Dus zijn verleden jaar 1,517,165 brieven meer vervoerd dan in 1851, als: 1,141,355 binnenlandsche, en 375,810 buitenlandsche. — Hoezeer het getal der brieven sedert de invoering der postwet is toegenomen, moge, ten voorbeelde, hieruit blijken, dat het getal der binnenlandsche betalende brieven van den 1sten Mei tot den 31sten Augustus 1850 geweest is 1,424,857, en van den 1sten Mei tot den 31sten Augustus 1852 bedroeg 3,262,581; dat der buitenlandsche gedurende het eerstgenoemde kwartaal 695,859, en gedurende het laatstgenoemde 896,883.

Eene der grootste behoeften voor den landbouwer is voorzeker eene goede karn. Die tot heden bij de landbouwers in gebruik zijn, zijn zeker verre van volmaakt, en het is daarom ten hoogste wenschelijk, pogingen in het werk te stellen, om dat zoo nuttige en noodzakelijke werktuig te verbeteren. Doordrongen van het gewigt der zaak, en het onderzoek naar eene verbeterde karn zooveel mogelijk willende bevorderen, heeft het natuurkundig genootschap te Tiel, onder de zinspreuk van *Ars Aemula Naturae* bestaande, uitgeloofd eene premie van *f* 25 voor dengeen, die op de tentoonstelling van werktuigen voor den landbouw, welke bij gelegenheid der algemeene vergadering der Geldersche maatschappij van landbouw, welke op den 1sten Dingsdag der maand Junij aanstaande, te Tiel zal worden gehouden, vertoont:

„Eene karn, die op de gemakkelijkste wijze, het spoedigst, de grootste hoeveelheid boter uit gelijke hoeveelheid van dezelfde melk afscheidt, en tevens op de zekerste wijze de temperatuur aangeeft, welke voor de afscheiding het meest geschikt is."

Het onderwerp dezer prijsuitloving verdient in hooge mate de aandacht van allen die in het landbouwbedrijf belang stellen, en ondervindt die bij voorraad reeds, daar de, door genoemd natuurkundig genootschap uitgeloofde premie, door dr. STARING te Haarlem, door vrijwillige bijdrage is gebragt op de som van *f* 30, welk bedrag door ieder belangstellende door bijdragen kan worden verhoogd.

De grenzen van België.

Een antwoord op de „GRENZEN VAN FRANKRIJK."

Men weet dat dit werkje aan een' officier van ons leger wordt toegeschreven.

De schryver raedt de mogendheden aen, om Frankryk, dat middenpunt van wanorde, waeruit steeds het oorlogsvuer over Europa wordt aengeblazen, by de eerste gelegenheid vaneen te scheuren.

Deze verdeeling, die, door METTERNICH in 1815 met nadruk gevorderd, slechts door de edelmoedige tusschenkomst van den Engelschen gevolmagtigde, WELLINGTON, niet verwezenlykt werd, zou volgens den schryver voor den vrede van Europa, voor handel en nyverheid, voor de beschaving de gelukkigste gevolgen hebben. Zy wordt door de belangen van Europa gevorderd, door het volkenregt gewettigd.

De schryver beschouwt vooral die verdeeling ten opzigte van België, dat het meest door de veroveringszucht van Frankryk bedreigd wordt, en diensvolgens daerentegen meest dient verzekerd te worden.

Reeds in 1815 maekte de vorst der Nederlanden, WILLEM, aenspraek op de oude gedeelten van Vlaenderen en Henegauwen, en op Artois, die door het geweld der wapenen, van hunne Belgische broeders werden afgerukt. De schryver herinnert het droevig verval van die bevolking, welke ondanks haren wil van België afgescheurd, onder het beheer *des vreemdelings* handel en nyverheid spoedig zag wegkwynen, hare oude welvaert verloor, en in den vooruitgang werd teruggehouden.

De schryver, in warme bewoordingen, die hem de vaderlandsliefde inboezemt, herinnert ons aen den gemeenen band van roem en grootheid en van dat eeuwenlange samenleven, die Fransch-België aen het eigenlyke België vasthecht, en tracht te bewyzen, dat het nog, behoorlyk ingelicht, met vryen keuze zich aen zyne oude broeders zou willen toevoegen, naer welke het door zyne nationale herinneringen, door zyne belangen, door zynen volksaerd gedreven wordt.

Men bedriege zich over de gewaende eenheid van Frankryk niet, zegt de schryver, de centralisatie heeft de natie tot eenvormigheid gewrongen, doch geenszins de eenheid daergesteld. Frankryk is eene onnatuerlyke vereeniging van twee gansch verschillende, en zelfs elkander hatende volkeren. Alles strekt om Noord en Zuid van elkander te scheiden, en elk een zichzelven terug te geven.

De Belgische nationaliteit moet dus op hare oude grondvestingen hersteld worden: dat stemt met de natuer overeen, wordt door de belangen van Europa gevorderd, door het volkenregt bekrachtigd. Om dat doel te bereiken, moet Europa zeker de „gelukkige gelegenheden van oorlog, welke het, den hemel zy dank, niet missen zal," niet zoeken, maer ook niet ontvlugten. „De strijd een aenvang nemende, kan de uitkomst niet een stond twyfelachtig zyn. Is Frankryk, afgezonderd, niet altyd buiten staet geweest, om aen het verbondene Europa wederstand te bieden?"

Ziedaar den korten inhoud van het vlugschrift, waerin, zooals men ziet, de schryver niet aerzelt, om eene aanrandende houding tegenover de aenrandende houding van Frankrijk te nemen. (*Broedermin.*)

Landverhuizing naar Noord-Amerika.

In New-York alleen kwamen gedurende het jaar 1852 uit vreemde havens aan 337,656 personen en onder deze 298,604 landverhuizers, voornamelijk uit Duitschland en Ierland. Het aantal Nederlanders bedroeg 1223 personen. — Uit een overzigt over de laatste 10 jaren blijkt, dat de menigte daar jaarlijks binnenkomende landverhuizers steeds toenemende is en in dat tijdvak bijna was vertienddubbeld.

Kunstnieuws.

Jongstleden Maandag heeft de heer L. K. MAJU in het Groene Weeshuis alhier, in tegenwoordigheid van voogden en voogdessen, des avonds van 7 — 10 uur, eene reeks van zijne kunstverrigtingen, bestaande in tours d'adresse benevens onderscheidene proeven met mechanische en galvanische voorwerpen, ten behoeve van de kinderen van dit gesticht ten beste gegeven en hun alzoo een genot verschaft, waartoe hun anders bijna ten eenenmale de gelegenheid ontbreekt. — Even als hij dezer dagen heeft gedaan voor de kinderen van het Roode Weeshuis, is ook deze voorstelling door hem *geheel kosteloos* gegeven, en is ons aangaande dezelve betuigd, dat niet alleen de kunstverrigtingen allerámusantst en veelal hoogst verrassend waren, maar dat bovendien de bescheidenheid van den heer MAJU allen lof verdient en in het oog loopend afsteekt bij vele andere uitoefenaars van dat vak; weshalve hij, bij wie zijne diensten mogten verlangen, in alle opzigten gerustelijk kan worden aanbevolen.

Kerknieuws.

ANJUM, 25 Jan. Heden werd tot herder en leeraar dezer gemeente beroepen, de weleerw. z. gel. heer *H. Griethuizen*, predikant bij de Nederd. Herv. gemeente te Ylst.

— Door de stemgeregtigden bij de Hervormde gemeente te Onstwedde werd heden met eenparigheid van stemmen uit de vroeger opgemaakte nominatie tot predikant aldaar beroepen *A. Buning*, predikant te Ee.

OMMELANDERWIJK en ZUIDWENDING, 31 Januarij. De dag van gisteren, de laatste Zondag van de eerste maand dezes jaars, was voor de ingezetenen van de nieuwe Hervormde kerkgemeente te Ommelanderwijk en Zuidwending, een dag van feestelijke vreugde! Nadat onze gemeente sedert eenen korten tijd van slechts vier maanden herderloos geweest was, door het vertrek van haren eersten leeraar naar Dwingelo, in wiens bezit zij zich ruim zes jaren had mogen verheugen, mogt zij zich nu weder in het bezit van eenen eigen leeraar verblijden, doordien onze tweede leeraar, *J. de Grient Dreux*, gisteren voormiddag in deze gemeente werd bevestigd door z. eerws. vader, predikant te Franeker, die zijne tekstwoorden gekozen had uit II Cor. III: 7, 8 en 9. Na het eindigen dezer hoogst belangrijke en indrukwekkende rede, werd onze nieuwe leeraar door zijnen vader bevestigd, onder medeoplegging der handen van onzen consulent den weleerwaarden heer ds. *Sikkema*, en van onzen algemeen beminden vroegeren leeraar ds. *G. Herreus de Haas*. Des namiddags hield onze nieuwe leeraar zijne intrede, naar aanleiding van II Cor. 5: 18. Nadat z. eerw. in krachtige trekken het verhevene en gewigtige van het predikambt, en de verpligtingen die voortaan op hem als leeraar en verkondiger van het dierbaar Evangelie zouden rusten, had geschetst, rigtte hij het eerst het woord tot zijnen eerwaardigen vader, vervolgens tot den consulent en de hoofden dezer gemeente, als ook tot zijne, bij die plegtigheid tegenwoordige ambtsbroeders en vrienden, alsmede tot de onderwijzers, en nog in het bijzonder tot onzen vroegeren leeraar, en eindelijk tot de gemeente. Moge zijn volgend werk der gemeente zóó aangenaam zijn als deze eersteling, dan zullen *en* leeraar *en* gemeente zich in elkanders bezit gelukkig mogen achten!

WESTERBORK, 31 Jan. De kerkeraad der Herv. gem. alhier was heden vergaderd en besloot, om Z. M. den Koning bij eerbiedig adres te verzoeken, dat het aan de gemeente Westerbork opgegeven 12tal pred. en kand. wederom met ds. *H. Nijmeijer*, pred. te Lippenhuizen (Friesland), mogt worden aangevuld, in plaats van een daarop voorkomenden kandid. die, wegens ziekte, voor zijne predikbeurt bedankt heeft. Bij stemming werd de heer *Nijmeijer* daartoe gekozen. — Naast zw. eerw., hadden ds. *Lieftinck* te Odoorn en ds. *Lesturgeon* te Oosterhesselen de meeste stemmen, terwijl in aanmerking kwamen de kand. *Verschuur*, te Groningen, en de pred. *Pelinck*, te Koevorden; *Reddingius*, te Zweeloo; *Koppius*, te Rottevalle, en *Struting*, te Roswinkel.

N. BUINEN, 31 Jan. Heden werd door de commissie voor de kerkelijke zaken van N. Buinen de nieuw benoemde kerkeraad, benevens overige mans ledematen, in het bijwezen van den weleerw. z. gel. heer *P. Mulder*, te Borger, tot hulpprediker alhier benoemd de heer *W. Driesman*, hulpprediker te Dragster Compagnie. Van de 38 uitgebragte geldige stemmen had genoemde *W. Driesman* 26 op zich vereenigd.

— Te Hempens c. a. (klass. Leeuwarden), is tot herder en leeraar beroepen ds. *P. A. Koppius*, phil. theol. mag. litt. hum. dr. en pred. te Rottevalle.

— Beroepen te Someren (kl. Eindhoven) de eerw. heer *R. E. Fimmann*, kand. bij het prov. kerkb. van Groningen.

— Beroepen bij de Chr. Afgescheiden gemeente te Enumatil de *Duiker*, thans te Oudega. — Te Spijk en Bierum de kand. *Middel.* — Te Heerenveen andermaal ds. *E. Breitsma*, thans te Assen.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.